PROPERTY OF ACKU

فرمان الله ﷻ

بخوان وپروردگار تو بزرگوارتر است آنکه علم آموخت به وسیله قلم.

(العلق - آیات ۳-٤)

اراده

ارشاد نبوی (ﷺ)

آموختن علم بر هر مرد وزن مسلمان فرض است.

(رواه مسلم)

د افغان نشراتی مرکز خپرونه

سال دوم شمارهٔ بیست ونهم شماره مسلسل ۵۳ جمعه ۱۰جوزا ۱۳۸۱ هـ ش، (۱۹) ربیع الاول ۱٤۲۳هـ ق ۳۱ می ۲۰۰۲ میلادی

دافغانستان پخوانی پاچا اعلیحضرت محمد ظاهرشاه:

باچاهی نه غواړم همدا ویاړ می بس دی چی خلک می بابا بولی

که خلک ما مشر وټاکی دابه ماته افتخار وی(حامد کرزی)

کابل- دجوزا۸: که چیری لویه جرگه له ما څخه وغواړی چی دهیواد مشری په غاړه واخلم زه به ئی دغه غوښتنه ومنم؛ خوزه اراده نلرم چی یو ځل بیا دی په افغانستان کی شاهی نظام راژوندی کړم.

دورکړشویو خبرونو له مخی: دافغانستان پخوانی پاچا اعلیحضرت محمد ظاهر شاه په دی وروستیو کی فرانسوی خبریالانو ته ددغو خبرو په ترڅ کی ویلی وو چی: اوس په افغانستان کی دپاچاهی کولو اوچورولو وخت تیر شوی، ځما له پاره همدا ویاړ بس دی چی خپل خلک می دبابا په نوم یاد کړی.

ده دافغانستان دانتقالی دوری دمشر ټاکلو په هکله وویل: ښه به وی چی حامد کرزی دراتلونکی دوری له پاره هم دحکومت مشر پاتی شی هغه پر ما گران دی، ښه صفتونه لری او پاک سړی دی.

دیو بل خبر له مخی ښاغلی حامد کرزی هم پرون شپه په یوه راډیویی مرکه وویل: چی که دافغانستان خلک لطف وکړی او بیا ماوټاکی دابه ماته افتخار وی. تگلاره به می داوی چی: دافغانستان دابرو اوعزت اوکومکونو جلبولو ،آبادی، دلاښه کیدو، دسیاسی آزادی تضمین ، دداری مطلقه اصلاح او دیوی داسی اداری جوړولو ده چی دخلکو نماینده وی.

ده دپخوانی پاچا په هکله وویل: هغه یو عزتمند شخصیت دی ددوی په راتگ سره ثبات لاښه شویدی دوی باید یو خاص اوباارزښته رول ولری. پخوانی پاچا دملت پلار اوزعیم دی هغه ته باید یوداسی رول په پام کی ونیول شی چی ښه امتیازات ولری.

دافغانستان بانک لوی رئیس انورالحق احدی:

۱٤۰۰۰ ملیارده او ۵۰۰ ملیونه افغانی په بازار کی ترچلند لاندی دی

کابل- همدا اوس په افغانستان کی ۱٤۰۰۰ ملیارده او ۵۰۰ ملیونه افغانی په دوران کی دی خوله دغه شمیر نه یواځی ٤۰۰۰ ملیارده افغانی له افغانستان بانک سره ثبت شوی زرملیارده او ۵۰۰ ملیونه افغانی بی پشتوانی اوغیر رسمی پیسی دی چی له موږ سره هیڅ رسمیت نلری اونه موږ دهغو په وړاندی کوم قانونی مسوولیت لرو.

دورکړشویو خبرونو له مخی دافغانستان بانک عمومی رئیس انورالحق احدی ویلی دی چی: دافغانستان بانک له خوا به دنویو چاپ شویو پیسو په مقابل کی یواځی ثبت شو، ٤۰۰۰ ملیارده افغانی تبادله شی اودرلودونکو ته به یی معاوضه ورکول کیږی اوهغه نوری پیسی (۳مخ)

دافغانستان دموقتی اداری مشر:

ښاغلی حامد کرزی اسلام آباد ته راورسید

اسلام اباد- دجوزا۸: دافغانستان دموقتی اداری مشر ښاغلی حامد کرزی دیو لوړرتبه هیأت په مشری دافغانستان له لاری له ترکمنستان نه پاکستان ته دگاز دستر پایپلین د راتیریدو له امله دترکمنستان اوپاکستان له مشرانو سره دخبرو اومذاکرو له پاره اسلام اباد ته راورسید.

په ورکړ شویو خبرونو کی ویل شوی: دترکمنستان مشر ښاغلی صفرمراد نیازوف هم له همدغه امله اسلام اباد ته رارسیدلی دی. دغه دوه مشران به له پرویز مشرف سره ترلیدنو کتنو وروسته دیو لړ پروتوکولو نواو تړونونو په لاسلیک کولو کی هم برخه واخلی.

ددی پروژی کارونه څه موده دمخه ترلاس لاندی نیول شوی ؤ خو په افغانستان کی دسیاسی استحکام دنشتوالی له امله ځنډیدلی وه.

ددی پروژی په فعالیدلو سره به ۱۲۰۰۰- افغانانو ته دکار زمینه مساعده شی اونږدی شاوخوا سیمو ته به هم گازورکړشی.

دلوئی جرگی په اړه:

دهیلو ترڅنگ اندیښنی اوپوښتنی

شهرت ننگیال - لندن

داسمه ده چی دنیا په امیدخوړل کیږی، ژوندی هیلی زړونو ته سیک ورکوی، نهیلی زړونه ځپی اودژوند ستنی کاواکوی، خو په تشوهیلو اوامیدونو هم څه نه کیږی له دغسی هیلو بیا دخیال پلو ټوکه جوړیږی دڅور له کود تاوروسته چی زموږ پر هیواد دجگړو، نارامیو ، گډوډیو اوخپلسریو دیوانو یو پر بل پسی دخپل وحشت منگولی ښخی کړی په مقابل کی یی دمقاومت غږ دهیلو او سپیڅلوار مانونو په روحیه رامنځ ته شو.

موږ ټولو په زړونو کی کرل ریبل، داموګیله چی یو ځل دغه پردی پال رژیم نسکور شی، هغه رژیمونه یو پر بل پسی وپرځیدل، تره کی، امین، کارمل، نجیب؛ په ددی منځ کی دحاجی محمد څمکنی ډاکتر محمد حسن شرق او فضل حق خالقیار نمایشی کرکتړونه هم را منځ ته شول، دثورانقلاب په حقیقت انقلاب ثور و اوښت، بشپړتیا یی (۵مخ)

اتحادیه اسلامی نویسند گان افغانستان:

درتعیین سرنوشت وطن لویه جرگه اهمیت بیشتر دارد

پشاور- ۵ جوزا: بمنظور تحلیل وارزیابی کار کمیسیون لویه جرگه اضطراری اخیراً محفل دریکی از هوتلهای پشاور ازطرف اتحادیه اسلامی نویسند گان افغانستان تدویر یافت.

(ص٦)

دلویی جرگی په درشل کی

جرگه سنت افغانزمین

راتلونکی لویه جرگه

نظریات، انتقادات اوپیشنهادات

لویه جرگه، آخرین امید افغانها !

نوشته: سمیع الله قریشی

بلی! لویه جرگه ، جرگه ایکه سالها درمورد تدویر آن حرف زده می شد. جرگه ایکه همواره تأکید میشود که رأی ملت در آن مدنظر گرفته شده وهدف اصلی آن تمثیل ارادهٔ ملت است. تابحال همه جناح ها واطراف افغانی سنگ دفاع از رأی ملت رابرسینه کوبیده و می گویند که مابه ارادهٔ ملت تسلیم هستیم.هرچه که ملت (ص٦)

ملی لویه جرگه

لیکونکی حاجی عبدالرسول کلام

ددی لرغونی هیواد ،دادمینی او محبت دورورئ په ددی لویه زانگو اودآریا دنسل اوفرزندانو په ددی ټاټوبی اوهسکه خاوره کی جرگی دډیرقدر او اهمیت وړگڼل کیږی. افغانان په ددی خبره ښه پوهیږی په ددی فکر اوخیال کی دی چی جرگه، مرکه یو دبل سره لیدل کتل، دښواړیکو ساتل او یو له هغو کلتوری میراثونو څخه دی چی ددی قانون او ملی دود احترام اودرناوی دځان دپاره لویه وجیبه او ملی اخلاقی مکلفیت بولی جرگه په ددی سمسور وطن اوگلشن کی یو اخلاقی ملی عنعنوی، اساس اوبنیاد (٤مخ)

لویه جرگه اضطراری !

پروفیسر داکتر سید خلیل الله هاشمیان

دوم: ولایات پشتون نشین

اسم ولایت	تعداد ولسوالی	تعداد نماینده	ملاحظات (ولسوالیهای شامل درلویه جرگه ۱۳۵۵)
فراه	۱۱	۲۰	۱۳۵۵: مرکز فراه ،بکواه ، شین دند ، اناردره، پرچمن ،گلستان، قلعهٔ کاه ، لاش وجوین، بالابلوک.
غزنی	۱۷	٤۷	۱۳۵۵: مرکز غزنی دونفر ،اندر، ناهور ، جغتو. قره باغ. جاغوری، کتواز ،وازه خوا ،کوچیان کتواز ،کوچیان مرکز ،مقر ، ناوه، مالستان، (درین لست ولسوالیهای ولایت پکتیکا که بعداً تاسیس شد، نیز شامل است).
هلمند	۱۳	٤۰	۱۳۵۵: مرکز هلمند ، موسی قلعه، گرم سیر ، نا دعلی ، باغران، ناوه بارکزائی ،نهر سراج، نوزاد ، دیشو.
قندهار	۱۳	٤٦	۱۳۵۵: مرکز قندهار دونفر ، دند ،سپین بولدک، ارغستان، خاک ریز، پنجوائی ، میوند، شاه ولیکوت ،شورابک، معروف ،شینکی ،ارغنداب.
کنر	۵	۲۰	۱۳۵۵: بحیث ولایت وجود نداشت؛ د، تشکیلات ننگرهار شامل بود.
لغمان	۵	۲۰	۱۳۵۵: مهترلام، نورستان لغمان، علیشنگ، قرغه ای، علینگار.
لوگر	٦	۱۵	۱۳۵۵: پل علم ،محمد آغه ،برکی برک ،ازره، کوچیان لوگر.
ننگرهار	۲۱	۵۹	۱۳۵۵: جلال آباد دونفر ،کوچیان ننگرهار، شینوار، هسکه مینه شینوار، اچین، مهمند دره، گوشته، کامه، رودات ،سرخرود ، خوگیانی، حصارک. مرکز کنر دونفر، چوکی، خاص کنر، سرکانی، درهٔ پیچ ؛ کامدیش، اسمار (درین لست ولسوالیهای ولایات کنر و نورستان که بعداً تاسیس شده نیز شامل اند).
پکتیا	۱۵	۲۳	۱۳۵۵: گردیز دونفر، سید کرم ،زرمت، چمکنی، جاجی ،جانی خیل، وزی حدران، خوست ،جاجی میدان، موسی خیل، تنی، ارگون، سپیری خدران، گومل.
پکتیکا	۱۲	۲٤	۱۳۵۵: بحیث ولایت وجود نداشت؛

(ص۷)

اراده

دتاسیس کال: ۱۳۷۹ هـ ش
او نیزه خپلواکه تحلیلی خپرونه
دامتیاز خاوند: افغان نشراتی مرکز
مؤسس: سید داؤد
مسوول مدیر: عتیق الله پژواک
معاون: میاگل آروال
مسوول سکرتر: ظهور «افغان»
پست بکس «۹۰۹» یو نیورستی ټاون، پېښور
ټیلفون: (۸۵٤۱٤۵)، فکس: ۸٤۱۷۸۵
E-Mail: amrc@brain.net.pk

به نام خداوند بخشایندهٔ مهربان

سرمقاله

تعلل وتعلیق درتطبیق برخی ازمواد موفقتنامهٔ بن

میدانیم که موافقت نامهٔ بن باخوبی ها وبدی های آن که دراثر یک ضرورت مبرم بین المللی به میان آمد، روی سرنوشت کشور ما بصورت خاص وبالای اکثر مسایل درمنطقه وجهان اثرات خاص ومهمی دارد.

چناق های دلخواه که درمورد تطبیق برخی از مواد وعدم تطبیق برخ دیگراز فقرات آن صورت می گیرد وهمچنان کج روی ها وکج دار ومریز های علنی وخفی ایکه دراین مورد به مشاهده می رسد، نیازمند بحث بزرگ ،وسیع وتحلیلی ای می باشد که متأسفانه دراین مختصر نمی گند، اما با اطمینان می توان گفت که:

« هزار نکتهٔ باریکتر زمو اینجاست »
یا: پژواک دوراى تصور حقیقتیست
اندیشه را چه خوش بود ار وقف آن کنیم

دو اثر بسیار مهم وفوری این قرارداد را البته بادرنظر داشت سوابق و لواحق آن وبادرنظر داشت مقدمات وعلل تکوینی واثرات بعد از توشیح وهمچنان آرایش لفظ ومعنی آن خاصتاً براوضاع افغانستان می توان چنین خلاصه کرد ونیز از اثرات نیک فعلی وبعدی آن برمنطقه وجهان مفکر نه شد:

اول: از بین بردن یک رژیم مجرد ومنزوی یاعمداً تجرید شده وروبکار شدن یک رژیم دیگر- درعوض آن- که جنبهٔ تعلقات وارتباطات سیاسی وخارجی آن بادنیای خارج هم وسیع است وهم موفق اما جنبهٔ قانونی آن نسبتاً ضعیف می نماید که با آن هم در ذات خود از یک تحول ترجمانی می کند.

دوم: بازگشت اعلیحضرت پادشاه سابق به کشور مألوفش واثرات فعلی وبعدی آن براین مرز وبوم ومنطقه وجهانی که برای چندی این کشور مجاهد را چون صیدي دردام صیادان ماهر وتیرانداز باقی گذاشته وبه کلی ازیاد برده وراه خود را درپیش گرفته بودند. منطقه وجهانی که به فضای خود هرگز نظری نانداختند وروی عاقبت بدسیاسی این عمل وسلوک خود هرگز فکری نکردند.

اهداف اصلی ومثبت این قرارداد درسرخط اصلی آن به سیادت تام و وضوح کامل اعم از لفظ معنی منعکس گردیده است که همه تاحدی به آن مستشعر هستیم وتکرار آن زاید می نماید.

به هرصورت چیزیکه امروز به وضاحت دیده می شود آنست که تعدادی وزیران ما آنچه را دراین قرارداد به نفع خود دیدند به مهارت وجدیت به آن چسپیدند وآنچه راکه به نفع مردم وکشور بود اعم از حال وایندهٔ مشترک ومرغوب، آنرا تاحد زیادی سکوت گذاشتند ودربسا موارد به آن پشت پازدند.

مثلاً چوکی ها را بزودی اشغال کردند وخویش خوری را هرگز از یاد نبردند.

منازعات پایان نیافت صلح وآشتی ملی چنانچه توقع می رفت وهمه منتظر آن بودند جاگزین کشت وخون ناموجه وبرادرکشی نشد. تنظیم وتنظیم بازی حتی تخفیف نیافت عدم احترام به حقوق بشر قتل عام ، چوروچپاول وتعدی حتی به ناموس دیگران غصب جایداد های منقول وغیر منقول مردم وفرار دادن شان از خانه وکاشانه ممنوع نشد حق تعیین سرنوشت ورعایت حقوق وسن اقشار جامعه و تأمین عدالت اجتماعی و.... چون وجود بیرونی عنقا وسیمرغ تحقق نیافت ومحض درذهان وروی

(ص٤)

ددی گڼی تبصره: — مبصر: میا آروال

له راتلونکی لوئی جرگی نه دافغانانو هیلی اودپردیوناوړه هڅی

پوره لس ورځی وروسته دجوزا دمیاشتی په شلمه چی دراروان جون دمیاشتی لسمه کیږی زموږ په هیواد کی کیدای شی دبیړنی لوئی جرگی په پرانیستلو سره زموږ دهیوادوالو ۲۳ کلنی ناخوالی، دردونه اوغمونه وځپېړل شی، دستونزو دحل لاری چاری بی له لټیون وروسته راوکښل شی؛ خوهمدا اوس بولې داسی ناری سوری هم ترغوږ وکیږی چی یو شمیر معلوم الحاله کړی غواړی ددغی لوئی جرگی مخنیوی وکړی او یائی لږ ترلږه گډه وډه کړای شی.

زموږ مبصر له همدغه امله لیکی: له ۲۳ کلنو تپل شویو جگړو راوروسته زموږ کړیدلی ولس دی ته سترگی په لار اوهیله من دی چی که خدای کول نور به له وړپېښو کړای شویو ستونزو څخه ځکه وژغورل شی چی ددی باتور ولس تاریخی ملی عنعنه لویه جرگه به جوړه شی او پخپله افغانی اړخونه به وکړای شی چی په نړیوال ملاتړ سره د پېړی دانه حل کیدونکی مسأله حل کړی.

افغانان ځکه هیله من دی چی داکاریه په ښه توگه ترسره شی چی تاریخی رښتینولو یو جرگو دغه راز ورته ستونزی اواری کړی اوس خو داهیله په دی هم پیاوړی شوی چی دافغانانو لوئی ملی جرگی بین المللی اړخ اوملاتړ موند. نړیوال هم په دی باور شویدی چی افغانان پخپله کولی شی له دی لاری خپل کار په خپله وکړی نو ځکه یی دلوئی جرگی دجوړیدو او ورسره ملاتړ خبره پیاوړی کړیده.

که څه هم زموږ ځینی هیوادوال نړیوال ملاتړ ته له دی امله دشک په سترگه گوری چی گواکی هغوی به په دی توگه وغواړی زموږ په کورنیو چاروکی پوره لاسوهنه وکړی. تربوه حده دغه اټکل کیدای هم شی او هغه دبن دغونډی . دنیمگړو پریکړو اودلوئی جرگی دکمیسیون دغړیو اودهغوی دنیمگړی طرزالعمل اوبیا هم دکمیسیون دغړیو ځانې انحرافاتو اودلوئی جرگی له مفهوم ، ماهیت اوکارسره د هغوی د نابلدی اوناخبری عوامل وی.

په هر ترتیب که له دی خبرورا تیرشو یو شمیر گونگسی شته اودنړیوال سوله ساتی ځواک مسوولینو هم زموږ دخلکو له پاره دا اندیښنه پیدا کړی چی گواکی دلوئی جرگی دنه جوړیدو اویا گډوډ بو له پاره کیدای شی یو شمیر دلی اوټپلی ځینی ناوړه کارونه ترسره کړی؛ خوزموږ خلک له دی سره سره هم دافغانستان دستونزی داواری غوښتونکی دی. دوی به هرچاته چی هر چیری وی اوو غواړی دافغانستان داناورین نور هم وغځوی اوزموږ بی گناه ولس نور هم وکړوی ددی اجازه ورنکړی چی دالاس ته را غلی چانس له لاسه ورکړی.

که څه هم یو شمیر افراد دیوی معلوم الحاله کړی په لارښوونه په داسی هڅو بوخت دی چی گواکی دوی دافغانستان داسلامی اوجهادی حیثیت دخوندیتوب له پاره به کارکوي، په اصل کی همدوی اوددوی عملونه وو چی داتیر بولس کاله موږ په یوه نه بښونکی کورنی جگړه کی بوخت شو، دجهاد ستری ویاړنی موله لاسه ورکړی اودهیواد ملی مادی اومعنوی شتمنی مو تباه او برباد شوی.

په کاردی چی ټول افغانان دهیواد په دی روان حساس بحرانی حالت کی دچارو ناز کوالی ته پاملرنه وکړو ښه به وی چی دگډوډ یو درامنځ ته کولو پرځای هغه ملی اوبین المللی هڅی، شنډی کړو چی دافغانانو دلابدمرغه کولو له پاره طرح شویدی. په کاردی چی پخپل فعال گډون سره دعمل په ډگر کی نورو ته دلاورانیو اوناخوالو رامنځ ته کولو وخت ورنکړو. که موږ دعمل په ډگر کی نه اوسو اومیدان خالی وی نو هر و مرو به دناوړه پلانونو درلودونکو ته دتخریب ، تحریف اوخپلی خوښی دتحمیلو لوزمینه برابره شی.

له راتلونکی لوئی جرگی نه هم هیله من یو چی دوی دی خپل تاریخی مسوولیت ته متوجه اوسی. دوی دی دلوئی جرگی دکمیسیون او یو شمیر نورو لاسوهونکو تر اغیزو لاندی نه راځی اوکه دوی هم دخپلو ولی النعمتانو په خدمت کی شی اوهسی پریکړی وکړی چی «میم زرما ، ټول څما» بیا نونښی کیدای چی افغانان دملی اوسراسری سولی له نعمت څخه برخمن شی اوددی کار مسوولیت به دهغه چا په غاړه وی چی غواړی اوبه خړی اوکبان په کي ونیسي.

دقانون دحاکمیت اړتیا

دافغانستان حالات اوس داسی مرحلی ته رسیدلی دی چی سړی نه پوهیږی چاته دوعا وکړی چی پر هیوادواکمن شی، کمونستان خوهسی هم ددین، وطن او ملت دښمنان وو نو دهغی په برخه کی خو دعا هیڅ موردنه درلود او نه چاورته دوعاکوله بلکی دټول اولس پر خوله ورته ښیراوی وی چی خدای یی اوس زرورک کړی خو دمجاهدینو په حق کی خو زړه، دماغ ،خوله نه اوان چی دوینو هر څاڅکی ټول دوعا دوعا وو چی خدایه مجاهدین واک ته ورسوی، الله تعالی داولس دعا وی قبولی کړی او مجاهدین واک ته ورسیدل، متأسفانه چی په مجاهدینو کی اصلی واک له هغه چاسره و چی ټوپک یی پر ولیو او کوتک یی په لاس کی و، وهل اوټرل هرڅه یی په وس کی وبیا نو چی طالبان دهیواد پر سیاسی افق راښکاره شول نو خلکو هغوی ته دعا وی پیل کړی ، که څه هم باور وکړی که زما همغه وخت هم ورته دوعا پرخوله نه راتله ځکه پوهیدم چی له دی وړی نه هم شړی نه جوړیږی ، خو دومره به شی چی گران اسلام به لاضربه وخوری اوهمغسی هم وشول او نتیجه یی داشوه چی دیوه فرهنگی دوست په حواله دترکیی داسلامی غورځنگ دمشر او پخوانی صدراعظم ښاغلی نجم الدین اربکان په تعبیر مجاهد اوطالب دخپلو واکمنیو په وخت کی یو پربل پسی پراسلام کودتاوی وکړی او اوس چی دمجاهدنوم چاته اخلی هم که په خوله څه ونه وایی نو په زړه کی خو به خامخا ورته له غوسی خوټیږی.

دطالبانو ظلم زور چی اوج ته ورسیده ، نو خلک بی دمجاهد دکوتک په ارمان کړل ځکه فکر یی کاوه چی ترکیبله به یی ضربه کمه وی نو یو ځل بیا د مجاهد په حق کی لاسونه ددعا لپاره لپه شول خو دمجاهدینو په بیاراتگ سره په ډیرو ځایو کی بیا یو لږ هغه ترخی تجربی تکرار شوی او یو ځل بیا دانارشی دوره پیل شوه،زه چی پخپله هم لله الحمد دجهاد دمدرسی یو عینی شانته شاگردیم ، نه پوهیږم بیا چا ته دوعا وکړم ځکه دهغی دموکراسی خوند می هم څکلی چی زموږ هیواد یی پراوسنی لوی ناورین واړاوه، دموکراسی خورانغله خو پر کمونیزم یی زموږ هیواد لوټه لوټه کړ.

زما ذهن ته اوس زیاتره دادوعا راځی چی خدایه داځل دیوه رښتینی مسلمان اوافغان په لاسو هیواد ته دقانون رښتینی حاکمیت راولی، ځکه نن لکه دافغانی ټولنی داکثریت په څیر قانون هم دحال په ژبه له ټوپک او کوتک نه شکایتونه لری ترهغی پوری چی زور ، زراو تزویر حاکم وی اوتر څو چی دقدرت، ثروت اوشهرت هو سونه وی قانون غریب به هم لکه افغان مظلوم اولس پایمال وی.

دتسلیت عرض

په خواشینی سره موخبر واخست چی دکابل پوهنتون داقتصاد دپوهنځی داستاد شهید عزیزالدین امین یاراو مولوی نجم الدین مور اودخوریانو دقیلغو دمخور مشر حاجی محمد یونس خور په حق رسیدلی. انا لله وانا الیه راجعون.

دافغان نشراتی مرکز اود ارادی خپرونی مسوولین اوغړی ددغی ارواښادی درنی کور نی او ټولو خپلو، خپلوانو ته دجمیل صبر او دهغی له پاره دجنت الفردوس دور په برخه کولو له پاره دعا کوی .ارواه دی ښاده وی.

(اراده)

مسئلهٔ دریای کنر وآب های خروشان آن

سنین غسر

دراین اواخر ،بعضاً مطالبی- بصورت دور انداز- در مورد اظهار تشویش تعدادی از ما مورین کشور دوست وهمسایه ما پاکستان دربارهٔ تعمیر یک یا چندن بند آبگردان روی دریای مشهورکنر به کمک هندوستان، کنده کنده به نظر می خورد ، حاکی ازاینکه اگر این پروژه ها از قوه به فعل آیند واین بند های آبگردان که درساحات زراعت وتولید برقی وامثالهم از آن بهره برداری شود ، شاید درکم آب شدن بند بزرگ ومشهور پاکستان یعنی بند(ورسک) تأثیر سوئی به میان آورد.

توقع ما آن بود که شاید مقامات مسؤل ومربوطه حکومت مؤقت ما، چنانچه معمول است دراین مورد جوابیه ویا ابلاغیه ای نشر ودرمورد سوابق آب این دریا وبندورسک روشنی ای باندازد وبه اسناد دست داشته اندرین باره اشاره وبه اقناع برادران پاکستانی بپردازد. چون این آرزو برآورده نشد، خواستیم دور از آرشیف ها واسنادی که درآن باره موجود است، اقلاً بربطلان این ادعا اند کی روشنی انداخته وتوجه مقامات محترم خود را در کابل وپاکستان تاجاییکه میسر است به آن معطوف داریم.

چه این مسایل را نباید مسکوت گذاشت واز عواقب نامرغوب ونامطلوب آن باید حذر کرد، وهشدارداد.

به هر صورت بیش از آنکه دراین باره به تذکرات جغرافیائی وآب شناسی بپردازیم، صرف نظر ازاسناد رسمی ایکه دردست است اگر به ادبیات ملی خود هم نظر افگنیم برخی ازمفکرین آگاه ماحتی دراشعار خود درچنین موارد حیاتی وملی چپ نه نشسته وایما واشاراتی به آن کرده اند که خیلی بجاست نمونه ای از آن را درذیل اقتباس کنیم و از لفظ ومعنای آن محظوظ گردیم.

مرحوم پژواک درقطعه شعر زیبائی تحت عنوان (مهاجریا انصار) به این مسئله پرداخته واز آن تذکری داده است چنانچه دراشاره به شهر تاریخی پشاور گوید:

ولی چون به تاریخ کردم گذر
بدیدم درآن باز با یک نظر
که ما را درین شهر اگر خانه نیست
همه شهر از ماست بیگانه نیست
عمارات آن پر ز آثار ما
به ویرانه ها گنج نهمار ما (نهمار=زیاد)
مزارات آن گورا جساد ما
جسد های مغفور اجداد ما
اگر ناز بانعمت اینجا، زماست
اگر گل وگر نکهت اینجا ،زماست
نیاید اگر ابر زافغان ستان
نبارد یکی قطره از آسمان
نباشد اگر آبهای کنر
اباسین بود خشک بهر گذر
# # #
زبان های دری وپشتو زتست
میان « آباسین »«وآمو » زتست
مپندار کاینجا سفر کرده ای
پس از دیر عزم سفر کرده ای
توز انصار هستی مهاجر نه ای
توئی کد خدا ومسافر نه ای

به هر تقدیر باید خاطر نشان کرد که کشور های دوست ما باید نه تنها از استفادهٔ اعظمی از منابع طبیعی یکدیگر به تشویش نیفتند بلکه برعکس باید تاحد امکان باهمدگر کمک وبه اصطلاح دست درازی کنند که اینک خوشبختانه دراثر مساعی جمیله شاغلی کرزی رئیس حکومت مؤقت وضع تاحد زیادی به نفع هردوکشور انکشاف نموده است، یقین است که اظهار نظر فوق شاید دراین مورد خاص آن باشد که کشور هندوستان ما را دراین مسئله کمک می کند نه چیزدیگری.

پروژه های مورد نظر درکنر نظر نو وجدیدی نیست بلکه چند دهه قبل مرحوم سردار محمد داود خان آنرا مد نظر داشت.

افغانستان که در قلب آسیا واقع شده است کشوریست کوهستانی که تقریباً ۳بر٤ حصهٔ آنرا کوهستانات مرتفع وشامخ وسطوح مرتفع اشغال نموده که دریا های خورد و بزرگ اما خروشان وتند رو وپر آب از آن ها سرازیر می شود.

دریای کنر که نسبتاً یکی ازدریاهای بزرگ افغانستان محسوب می گردد. یکی از معاونین دریای کابل است که خودهم دارای معاونین کوچک وبزرگ است تا آنکه درنزدیکی های «کامه» به دریای کابل وصل می شود واز مناطق زیادی چون: شال ، اسمار، جلالی ، چغه سرای، پشد، خاص کنر ،شیوه وشگی عبور می نماید. که معاونین عمدهٔ آنرا لنډی سیند ودپیچ دری سیند تشکیل میدهند، ودریای کابل معاونین دیگری از قبیل دریای لوگر، دریای پنجشیر، سرخ رود ودوشیله آبی موسمی یکی ازهزارناو ودیگری از خوگیانی بنام کړه سو(رود سیاه) دارد.

همچنان دریای مست پنجشیر معاونین مشهوری دارد چون دریای خاواک وپا دنده، دریای گلبهار ، نیلاب سالنگ ونجراب تا آنکه درنزدیکی نغلو به دریای کابل می ریزد.

واما بندورسک:

این بند درهنگام حکومت ایوب خان دراواسط دههٔ ۱۹۵۰ به کمک حکومت کانادا درورسک اعمار شد.

حکومت افغانستان رسماً دراین مورد اعتراض کرد وچون مناسبات افغانستان وپاکستان درآن آوان بنا بر ملحوظاتی چندان دوستانه نبود، کسی به این اعتراضات مثل اعتراضات دیگر گوش فرا نداد واعمار بند به پا یان رسید وبهره برداری از آن شروع شد.

ښاغلی یقین یوسفزی:

افغانان هیله من دی چی: بیړنی لویه جرگه ئی درنځونو او دردونو له پاره گټوره اومؤثره نسخه وگرځی

درنو لوستونکو، په هیواد کی دلوئی جرگی دانتخاباتو کار روان دی. زموږ هیوادوال پری ځیل نظرونه ورکوی په دی لړکی موږ په ننگرهار کی له ښاغلی یقین یوسفزی سره هم مرکه کړی چی تاسی یی لوستلو ته رابولو (اراده)

پوښتنه: په دی ش ـ وورځو کی دبیړنی لویی جرگی لپاره ټاکنی روانی دی تاسو ددی انتخاباتو دڅرنگوالی په باب څه نظر لری؟

ځواب: دهرڅه نه ړومبی خبره داده چی انتخابات کول دولسواکی دتحقق لپاره ښه اقدام او نیک قدم دی زموږ په گران هیواد افغانستان کی د دیموکراسی شمع بله شویده باید ددی درنا څخه دولس اووطن دنیکمرغی لپاره اغیزمنه اوگټوره استفاده وشی ترڅو خلک وپوهیږی چی ولسونه ځیل برخه لیک په ځپله خوښه بی زورواکی ،توپک ،کوتک او پیسو څخه ټاکلی شی دانتخاباتو بهیر نسبتاً تراوسه پوری په ښه ډول روان دی خو په ځینو ځایوکی دستونزو سره مخامخ کیږی توپکیان دټوپک څخه دپیسو والاله پیسو څخه ،ځنی اوحکومتی حاکمان دحکومت دنفوذ او زور څخه استفاده کوی اوغواړی چی ځپل دنظر وړ خلک بیړنی لوئی جرگی ته را ولی داډول لاس وهنی شته خو ممکن چی په دوهم پړاو کی دما ځی سره مخ شی او په اکثریت به صالحه ملی وکړل انتخاب شی.

پوښتنه: بیړنی لویه جرگه څه اهمیت لری؟

ځواب: جرگی او خصوصاً لوئی جرگی زموږ په هیواد کی لرغونی تاریخ لری اهمیت او اغیزئی دافغانستان په تاریخ کی څرگندی . لویی جرگی دملی، وطنی او قومی ستونزو او لویو شخړو اوجنگونو دحل لپاره غوره لارده، لویه جرگه قانونی او تاریخی ارزښت لری دایوه عنعنوی، تاریخی اوقانونی موسسه اومنبع ده چی پریکړی ئی واجب التعمیل دی زموږ هیواد ۲٤ کاله جگړو ځپلی دی ملی یووالی ته پوره زیان رسیدلی دولتی اداره له منځه تللی ده اردو، پولیس ،قانون او نظام نشته ددی عمده شیانو دجوړښت لپاره ضروری ده چی د لوئی جرگی ننگه او ملاتړ وشی او دراتلونکی نوی افغانستان درغونی اساسی بنیادونه داکثریت دفیصلی سره سم را منځ ته شی دجرگی غړی باید صادق، خدمتگار افغان پال اووطنوال ملی خلک وی دجنگی جنایتکارانو، داړه مارو، جواسیسود شخصی او دولتی شتمنیو لوټمارانو، دتاریخی فرهنگی اولرغونی اثارو دغلو اودمخدره موادود قاچاقبرانو مخنیوی ډیرضروردی، اوکه نه نو جرگه به ځپل ارزښت اواهمیت له لاسه ورکړی.

پوښتنه: بیړنی لویه جرگه دعادی لویو جرگوسره څه توپیر لری؟

ښاغلی یقین یوسفزی دارادی له خبریال عاصم ثمرخیلی سره په مرکه کی

ځواب: په اضطراری حالاتو کی دبیړنی لوئی جرگی دایرول ضرور ځکه دی چی دافغانستان مادی او معنوی شتمنی لوټ شوی ده، دافغانستان اودافغانستان دملت هویت تربښو لاندی شویدی. نړیوال اعتبارئی له لاسه ورکړیدی په ملی سطح هم دجدی خطراتو اوبحران سره مخ دی دانتخاباتو وخت او فرصت اوهم امکانات کم دی ددی ستونزو درفع کولو لپاره بیړنی لویه جرگه دایرول ډیر ارزښتناک رول لری.

کله چی نظام جوړ شی دولت ددری گونو قواو سره رامنځ ته شی ولسواکی حاکمه شی ملی یووالی تامین اودخلکو اعتماد یو تربله سره دوروری په چاپیریال کی برحال شی نو دملی او لویو نړیوالو ستونزو دحل لپاره دقانون په چوکاټ کی لویی جرگی دایریږی اوځپلی قانونی فیصلی کوی ملت پری عمل کوی او نړیوال یی منی په دواړو صورتو نو کی لوئی جرگی دپوره اهمیت وړ دی مونږ افغانان هیله من یو چی دغه بیړنی لویه جرگه به دافغانستان ملت درنځونو ، دردونو اوکړاونو لپاره ښه گټوره او مؤثره نسخه وگرځی ترڅوافغان دنفاق اوځپل منځی جگړو څخه په امان کی پاتی شی سوله تامین شی افغانستان ځپل بایللی حیثیت اووقار پیرته ترلاسه کړی اودنړیوالو سره د یوباوقاره مملکت په توگه دسیالی میدان ته راودانگی اودوورورۍ په فضا کی دسیمی دهیواد ونو او نړیوالو سره ښه ژوند وکړی.

عاصم ثمرخیلی دننگرهار خبریال

۱۴۰۰۰ ملیارده او ۵۰۰ ملیونه افغانۍ په بازار کی ...

چی نن سبا داسعارو په بازارونو کی په دوران کی دی له دی امتیازه محرومیږی یعنی داچی بانک دغه پیسی نه منی، تبادله به یی نه کیږی او معاوضه هم نه ورکول کیږی.

ده زیاته کړیده: که څه هم یی پشتوانی پیسی دډاکتر نجیب له وخته چاپیدلی اوراوړل کیدلی خو په څوورستیو کلونو کی دغه راز پیسی چاپول زرگونو ملیاردو ته ورسیدی دافغانستان حکومت ورڅخه هیڅ خبرتیال هم نلرله. افغانستان بانک به په هیواد کی درامنځ ته شوی انفلاسیون دله منځه وړلو لپاره له هرراز گټورواقداماتو څخه ډډه ونکړی.

غوره لار

فروغگر

دادی له ۲۳ کلونو وروسته چی دهیواد په اوږده اوساره کی دافغانانو پرکور دغم وریځو اور اوراوه، له وروستیو مرګونی او راورونو وروسته، مونږ یوځل بیا دژوند یا مرګ پولو ته رسیدلی یو، که څوک مونږ ته هر څه نیت لری، لری به یی، که په دی بهیر کی هر څوک پرافغانانو تپل کیږی ودی تپل شی؛ خو دکار هغه برخه چی په مونږ اوزمونږ په ملت پوری تعلق لری، ښایی داسی پرمخ یو تللی شی چی په مجموع کی زمونږ کلتوریی غواړی .که دتاریخ په دی ترینګلی پړاو کی مو ونشوای کړای چی خپل مسایل په خپله حل کړو اویو ځل بیا په هغو جالونو کی کیوتو چی زمونږ دهر ډول هویت دمسخ کولو لپاره زمونږ دسیاست اوژوند پرلاره را ته غوړیدلی دی، نوداځل به خدای مکړه له هرڅه لاس پری مینځو!!

نه به ملت راته پاتی شی، نه وطن!!!

کره خبره همداده چی مونږ دلویی جرګی له لاری اول دخپل اولس نماینده ګان ټاکو اوبیا دهیواد په سطحه« اولسمشر »... که چیری مونږ په خپلو ټاکنو کی له اشتباهاتو سره مخ شو، نوهره اشتباه به زمونږ دهو سا ژوندانه یو چانس را څخه اخلی، له څو کلونو راهیسی ټول ملت همدا چغی وهی، بین المللی ټولنو ته اواز پورته کوی چی په افغانستان کی د کړکیچ اصل عامل دادی چی کارونه دهغه اهل ته نه سپارل کیږی په ملی سیاسی اوحقوقی امانتونو کی خیانت کیږی... مګر اوس نړیواله ټولنه او په خپله دموقتی اداری انا تومیک جوړښت داز مینه برابره کړی چی ښا ئی کار دکار اهل ته وسپارل شی او په ملی سیاسی اوحقوقی اماناتو کی خیانت ونشی... ملی او اولسی بهیر پر هماغه لوری روان دی چی مونږ یی غوښتونکی وو؛ خو اوس ښا یی چی په دغه بهیر کی درجالو په ټاکلو کی اشتباه ونکړو، داسی وګړی وټاکو او ګوته پر ی کیدو چی دملت درهبری اوسالی لارښوونی جوګه وی:

* مسلمان افغان وی.
* دعلم اوتجربی خاوندوی.
* دزعامت یو څه مواصفات په کی وی.
* ملت اوهیواد ته خاین نه وی.
* دملت په منځ کی دوحدت په جهت کی کار کوی.
* دتعصب ، کرکی اونفرت قاصد او مقصود نه وی.
* په ملی اوبین المللی اړیکو او رمزونو پوه او پوره وی.

کله چی مونږ د پورتنیو اصولو پر بناد ټاکنو په پروسه کی ګډشو ، په ښه اوخورا پاک نیت پر مخ لاړو، دی کی شک نشته چی منزل مو لنډ دی اوزمونږ مزل وهلی کاروان به ډیر ژر ډیری درشل ته ورسیږی اوکنه ټول دی دهماغی ورځی انتظارویاسی چی په انتظار مودی.

وخت دچانه میلمه کیږی او په ډیرسرعت سره مخ په وړاندی ځی، دی ته نه ګوری چی تا څه غوټه کول اوبل څه؟ خو هر څه چی ورسره وی نږدی او لری مستقبل ته یی بیا یی اوستاسی دتقدیر فیصله پری کیږی. که غواړی چی زمونږ وطن او اولس هوسا ژوند ولری، دسولی په فضا کی د ورورنو په شان ژوند وکوی ، نو همدغه یی وخت دی، له سمی لاری پل غلط مه ږدی چی د لته دم اوقدم دواړه په حساب دی.

هو! مونږ ته په اوس وخت کی هم اختلافات دومره دقدر وړدی لکه پخوا چی وو، مګر پام کوی چی اختلافات هغه وخت په انسانی فضا کی پالل کیږی چی مونږ هیواد ، آزادی، نظام اوسیاسی واکمنی ولرو، په هیڅ کی اختلافات په خونړیو جګړو منتج کیږی او په هیواد ، آزادی ،نظام او واکمنی کی همدغه اختلافات دقانون په چوکاټ کی لویږی دترقی او پرمختګ لپاره لاری چاری ګوری، نه دتخریب لاری او ګودرونه .

اوس نو دهغه وخت تیردی چی نور مو ددی لپاره پرشاډبوی چی اختلاف وکړو. یقیناً باید په دی پوه شو چی زمونږ دنابودی ،بربادی او خواری لپاره نور، نور پلانونه لری او داخل غواړی دتاریخ اوجغرافیی له لحاظه موبی هویته کړی او دنړی له نقشی نه نیست اونابود شو.

تعلل وتعلیق درتطبیق...

کاغذ همچنان باقی ماند.

معنی اصلی حکومت وسیع القاعده که ۳۰ سال کامل از آن استغاثه ها کردیم درک نشد، چاپ وتوزیع پول نه تنها سروصورتی نگرفت بلکه به تعداد کسانی که بنام خود سکه ونقاره میزنند، افزوده شد.

تشکیل اردوی ملی وپولیس چنان به کندی پیش رفت که حیثیت حنای بعداز عیدرا بخود خواهد گرفت.

مداخلات خارجی پا یان نیافت بلکه محض تغییر شکل داد وابعاد گسترده تری یافت پروگرام بازگشت مهاجرین به وطن که جان تازه ای درآن دمیده واطمینان بخش است اما زجر وظلمی که در ممالک میزبان برآنها روا میدارند چند چندان شد. باز خواست بیش از شش هزار وچند صد محبوس مهاجر ما دراین ممالک نه تنها صورت نگرفت بلکه به هزاران دیگر به آن افزوده شدو......

از همه مهمتر اینکه درمورد تطبیق ویاعدم تطبیق برخی از فقرات این قرار داد چنان معمول شده است که همه وهمهٔ قصور را برگردن حکومت مؤقت می نهیم وسازمان جهانی ملل متحد را بکلی از یاد برده ایم. حال آنکه موظفین محترم این سازمان جهانی جزاً یا کلاً دراجرای آنچه را بدوش گرفته بودند کوتاه آمده اند مثلاً ارسال عندالاقتضای عساکر صلح به سایر مناطق ومراکز شهری یاگرفتن احصاییه وسرشماری نفوس برای داشتن ریفرنس مستند ومسلکی ومعتبر. یا اخراج رتأدیب متخلفین از مواد قرارداد ویا جلوگیری از مداخلات علنی وخفی بیگانگان دور ونزدیک وامثالهم.

به هرصورت می توان ادعا کرد که عدم تطبیق مواد این موافقت نامه بین الافغانی اسباب صلح وامن دایم وقایم را درافغانستان جنگ زده، چنانچه شاید بوجود نخواهد آورد ومعلوم است که درحال فقدان امنیت ومصؤنیت کاری از پیش نخواهد رفت وخدای ناخواسته انارشی موجوده دوام خواهد کرد وبه نفع هیچ کس از طراحان آن اعم از داخلی وخارجی نخواهد بود که توأم بامساعی جمیله درتکوین آن سرمایه گذاری مادی ومعنوی کرده اند وقس علهذا،

ملی لویه جرګه

دی یو شاعر اوادیب په خپل وطن کی دجرګو اهمیت ته په خپل شاعرانه تفکر اودید داسی اشاره کوی او وائی:

بی جرګی نه به هیڅ کار په لاس وانخلی
که خبرنی دجرګو په برکت

جرګه زمونږ ددی غیور اوغیرتی ولس دفرهنګی کلتوری تهذیبی ارزښتونو څخه ده هوښیاران داسی متل کوی: هر څومره چی غر لوی دی خو په سر لاره لری.

که هرڅومره ملی روانی مسألی سختی اودرنی وی خودجرګو په فیض اوبرکت دفیصلی پړاو ته رسیږی افغانان په دی هکله اوږد تاریخ او مقام لری په ادبی لحاظ او دشاعرانو دنازکو خیالاتو اوتصور له مخی دغه وطن دغه داریا نا دتمدن لوی مرکز او محور ته دجرګو اومرکو هیواد او ځای وائی نن سبا چی زمونږ دګران هیواد افغانستان دادباختر اویخدی دترقی اوتمدن په دی ښایسته سپیڅلی کور کی دافغانانو دژوند ،خود مختاری ،خپلواکی، سیاسی شخړو دحل او په هیواد کی دسولی او پوره امن ډاډینه فضا درامنځ ته کیدو په خاطر دمطبوعاتو په هنداره کی دلویی ملی جرګی خبری اتری اوهنګامی دنشراتی وسایلو له لاری ترغوږه کیږی ددی حقیقت ښکارندوی دی چی افغان ولس دتوری اوجنګ له لاری نه بلکی یو دبل سره ددوستانه تعلقاتو په بنا دمرکو اوجرګو دنیکو تفاهماتو اوفکری تبادلاتو له لاری دوطن ملی مسایل دپاره دحل لاره ویرانیزی جرګی دپخوا نه دافغان سرلوری ملت په منځ کی تاریخی قدامت لری په ۱۶-۱۷ پیړی کی کله چی حاجی میرویس خان هوتک دخلکو اوعوامو دنظریاتو اورایو په اثر دوطن دزعامت او مشری لویه دنده ئی په غاړه واخستله نو ددی دپاره چی وطنی سیاسی مسایل دخلکو سره دحسن تفاهم روغ نیتی په اصل طرح اوددی ټولو مسایلو دحل یوه عادلانه اومنصفانه حل اوفیصله راوباسی نو دمخورو، پوهو اوخبیرو ملی شخصیتونو ، روحانیونو ددین دعالمانو په ګډون یوه لویه ملی جرګه ئی دقندهار په ښار کی جوړه کړه په دی لویه ملی جرګه کی ئی د افغانستان دسیاسی ، حربی اداری ، نظام دتدوین او ترتیب دپاره موثری اوګټوری فیصلی وکړی په همدی ډول په ۱۳۰۳ ه ش کال داعلیحضرت غازی امیر امان الله خان دحکومت په وخت کی هم دملک د دولتی ، سیاسی فرهنګی اقتصادی تاسیساتو دنظام دښه والی او ګټورتوب په منظور دکابل ښار دپغمان دتخت ظفر په مقام کی دمشایخو، علماو روحانیونو ، پوهانو ملی اشخاصو په ګډون یوه لویه ملی جرګه جوړه کړی وه اوپه دغه تاریخی ملی لویه جرګه کی یو لړ مفیدی فیصلی اوپریکړی وشوی په ۱۳۰۸ ه ش کال کی کله چی اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید داستقلال دمعرکی لوی قهرمان دافغانستان دزعامت اوقیادت په لوړ مقام و نو مول شو نودګران هیواد دوطنی ملی سیاسی مسایلو اوچارو دښه تنظیم او په هیواد کی د اقتصادی تحکیم سیاسی ثبات اداری سیستم اونظام دجوړول دلوی ملی جرګی له خوا په زړه پوری اقدامات اوفیصلی سرته ورسیدلی په دی لویه ملی جرګه دوطن مشهور خبیراشخاص ،علما او روحانیونو ګډون کړی ؤ. لویه جرګه دخلکو دواقعی ارادو مظهر ده مونږ هیله لرو اوپه لوی خدای «ج» مو باور دی چی انشا الله ددغه تاریخی اوکلتوری لوئی جرګی دپریکړی په بهیر کی به هیواد اوزمونږ نجیب ولس دلویی روښا نی راتلونکی ژوند دپاره ګامونه اوچت کړی اودهغو ناخوالو شرایطو په ضد چی زمونږ ګران هیواد ددی ۲٤ کلنی جګړی په جریان کی دډیرو بدمرغیو په دریاب او بحر کی لاهو کړی و دنجات اوخلاصون په لوری لاره و مومی زمونږ ولس؟ زمونږ ګران هیواد دشرق دمشهورفیلسوف دعلامه اقبال په وینا چی وائی:

اسیا یک پیکر آب و گل است
ملت افغان دران پیکر دل است

داسیا دلوئی وچی په زړه کی دیو هوسا پر مختللی هیواد په حیث دیو لوړ تاریخی مقام په ساتلو کی داهمیت نه ډک ویاړ په لاس راوړی.

ډالرونه، ضمیرونه

عبدالحلیم زمری

دبیرنی لویی جرګی دټاکنی لومړی پړاو کابو په ټول هیواد کی په خیر سرته ورسید اودویم هغه یی هم د بشپړیدو په درشل کی دی او کیدای شی ، ددی لیکنی تر خپریدا بشپړشوی هم وی.

څه چی مونږ اودټولنیزو رسنیو له لاری نړیوالو، په ګناهګارو سترګو ولیدل او په بیګناه غوږونو واوریدل، په هغی کی لویه خبره داوه، چی په انتخابی بهیر کی دزور وزریا په اوسنی وینا (له ډالری انرژی) ښایسته ښه کار واخستل شو انتخابوو نکیو (!) ډالرډپانو غوندی راټول کړل اوهغه دکوکنارو په اړولو نهیلی شوی اولس ته خدای په انتخاباتی مخدراتو کی اجر ورکړ غړی وټاکل شول. دلویی جرګی ملی ویاړونو ګټلو ته خیټه په اوبو کی کیښود شوه اولږوخت پاتی دی، چی ټاکل (!) شوی ښا غلی دلویی جرګی له لاری دملی برخلیک ټاکنی په ستر ویاړ کی په برخی اخیستو سره دسبا نی تاریخ څپرکی شی. اوپه لویه جرګه کی پخپل شپږ ،اوه ورځنی ګډون سره د خپل هغه اولس غږ، چی دوی یی دضمیر په بیه په ترلاسه کړیو ډالرو ضمیرونه ځا ن ته د مورد پیو غوندی حلال کړی دی، دخپل ضمیر له غږ سره یو ځای اوچت کړی.

پښتانه متل کوی : دړندو پربازارته چی را غلی .پر یوه سترګه لاس کیږده، زمونږ داړی اوجنګ ځپلی ټولنی ارزښتونه له یو مخی او ښتی دی، تر پرونه چی مو پر ضمیرو نو د ډالرو پرځای د(روپیو) رنګ خپور و، نودهیواد په ختیزو، جنوب ختیزو او جنوب لویدیزو سیمو کی مو پراقتصاد سربیره کولتور اوفرهنګ هم د(روپیوالو) دټولنی و، خو اوس چی روپی ډالرشوه، نو اړینه ده، چی دا «پښتون حسن» به اوس د یوموتی روپیو پرځای په یو موتی ډالرو ځی.

نواوس چی مونږ خیر اتخوروته دنړی خیرات ورکوونکی دڅلور نیم میلیارده ډالرو دراکړی په تکل کی دی، نوښکاره ده، چی ددی ډالرو بریښنا ته به ددی پردو شویو ضمیرونو سترګی هرو مرو بریښی، نو چی دلویی جرګی ډالروال استازی، په ډالرو ضمیرونه ګانه کولای شی، نو ولی دا « ناس» (خلک) ګنی ځا ن اوضمیرونه تپنګوی؟ خو خبره همدلته نه ودریږی؛

اوس اوس خولا داهم اوریدل کیږی،چی چاچی له ځان سره د اولس ضمیرونه په هر څو اخیستی، پخپله دهغوی دضمیر بیه لږ ترلږه زرونه ډالره ده.

واه! همدا اوس ، همدا یی ضمیرونه ، همدا یی استازی، دایی د استازیو دضمیر پیرو نکیو ضمیرونه او همدا ضمیرونه، همدا ډالرونه! فاعتبرو ایا اولی الالباب

یک مژده بزرگ

تورغر

نمی خواهم درمورد آزادی بیان وقلم ومزایا ومحاسن بی مروشمارآن دراین مختصرچیزی بگوئیم، تازیره به کرمان نبرده وچیزیراکه عیان است، بیان نکرده باشیم. اما می توان دربارهٔ « آنچه ما هم روزگاری داشتیم »ودر حدود سه دههٔ کامل از ما ربوده شد وتا روز پار به آن دسترسی نداشتیم واینک باردیگر به مابر گشته است داد سخن دهیم و یابه این گفته مرحوم عبدالرحمن پژواک اندرین باب منحیث مشت نمونهٔ خروار اکتفا کنیم:

شاعری که:
نیایشگاه آخرین عشق ودوستی اورا ویران کرده اند،
معبد آزادی اورا آتش زده
کتابش را بسته وخامه اش را شکسته اند
کینه ونفرت اوبه دشمنان وستمگرانی که:
خدای اورا تحقیر ومردمان اورا اسیر می کنند.
عبادت اوست.
یا انکه گفته وما نده است:
مهر خموشی بردهان
قفل اسارت برزبان
مردست روح هر بیان
جز مدح این ارباب ها

اگر در مورد آزادی نطق وبیان وقلم که طبق سورهٔ «العلق» وسیله ای برای آموختن علم خوانده شده است (بخوان وپروردگار تو بزر[illegible] تراست آنکه[illegible] آ[illegible]وخت به وسیلهٔ قلم)
وارتباط معنوی وذات البینی آن با نویسندگان اعم از نثر نویسان وشاعران وخطبا و مبلغین، اند کی تعمق کنیم می توان گفت که لازم وملزوم همدیگرند ویا یکی روح وآن دیگری قالب روح بوده و ارتباطی چون روح وجسم دارند.
این ادعا را عجالتاً همین جامانده و به خاطر می سپاریم.
هنگامیکه این خبر یعنی تأسیس اتحادیه یا انجمن دفاع از حقوق نویسند گان افغانستان که به روز ٤ شنبه ۱۵ می ۲۰۰۲ عیسوی رسماً درکابل اعلام گردید وبعداً درنشریه‌های پشاور به چاپ رسید، برخی از برادران پیشنهادی راهم به آن افزودند که کاش درعوض انجمنی بنام انجمن دفاع از حقوق همه فرهنگیان کشور، به‌میان می آمد.

خواندن این پیشنهاد، مرابه فکر واندیشهٔ دیگری اندر کرد وآن اینکه با آنکه مشکل است بین فرهنگیان ونویسندگان وشعرا خط فاصل جلی یا خفیفی کشید، باآنهم. فرهنگیان عزیز می توانند انجمن دیگری برای خود بسازند که در آینده این دو انجمن مد ومعاون یکدیگر باشند.

اما پیشنهاد من اینست که باید دراین انجمن از واعظین ومبلغین نیز نامی برده شود چه ارتباط معنوی ومسلکی این گروه بیشتر قرابت دارند.

البته باید گفت که این محض یک پیشنهاد است واگر به وزن وبیلانس عنوان یا نام این انجمن خللی وارد می کند، می توانم به خوشی آنرا پس گیرم ووزن وقافیه را بهم نزنم. البته خطباء ومبلغین ما عیناً مثل نویسندگان معروض به خطرات احتمالی شبیه هستند.

به هر صورت باید عرض کرد که ماهی چند پیش همین مفکوره بین تنی چند از برادران ژورنالست ما در پشاور تولید شد وچند جلسهٔ گرم وعاجل وضمناً جدی اولاً دردفتر هفته نامهٔ «اراده» وثانیاً دردفتر کار شاغلی رفیع صوت گرفت.

وروی برخی از مطالب مقدماتی آن چون مرامنامه واساسنامه وشرایط شمول و اهداف وامثالهم، کارهائی انجام پذیرفت واما این مفکوره به همان سرعتی که به میان آمده بود بعداز چند هفته کار از میان رفت که تعدادی از برادران ما که یقین است ازجملهٔ اعضای موسس این انجمن هستند، شاهدان زندهٔ این امراند مقصد از یاد آوری این سوابق محض تذکری بود چه ما هم آن وقت وهم حالا تدویر وفعالیت چنین اتحادیه وانجمن را درکابل ارجع می پنداشتیم واینک نه تنها به همان نظر هستیم بلکه مراتب شکران وتبریک خود را نیز از بن فاصلهٔ جغرافیائی نه‌چندان دور به موسسین محترم آن تقدیم می کنیم.

ما نیز در پشاور بامشکل تعیین رئیس مشخص از ترس اینکه سرها نشکنند وجنگ مغلوبه ای درجوار خانه جنگی های داخل کشور شعله ورنگرد د، ریاست دورانی وموقت یاریاست دسته جمعی یا گروهی ایرا منحیث کمیتهٔ کار یا کمیتهٔ انسجام وامثال آن پیشنهاد وروی آن فیصله کرده بودیم واگر به‌خطا نرفته باشم نظریات تحریری ما نزد برادران ما که مشمول آن جلسات بودند موجود است.

به هر تقدیر جای مسرت وخوشیست که هفتهٔ قبل نقلی از اعلامیه ازجمهوری آلمان بن رسید (مورخ ۱۷ می ۲۰۰۲ که نه تنها حاکی از احساسات نیک ومسرت بار در مورد تأسیس این انجمن است بلکه فهرستی از امضاء کنند گان این اعلامیهٔ، توام با آنست بدین قرار:

۱- از ایالات متحدهٔ امریکا ۷ نفر.
۲- از کانادا ۳ نفر.
۳- ازانگلستان ۵ نفر.
٤- ازفرانسه ٤ نفر.
۵- ازهالیند ٦ نفر.

(ص۷)

دلوئی جرګی په اړه: دهیلو ترڅنګ اندیښنی اوپوښتنی

پړاو ته وغځید وروسته بیا دثور په انقلاب دبدلون ټاپه ولګیده. دخلق دموکراتیک، ګوند، وطن شو، دلویو جرګو په نامه یوه بله خوا ځغاستی وشوی، اساسی قانون، ټاکنی، ان چی دګوندونو جوړښت هم اعلان شو، تردی چی دحزب اسلامی په نوم هم دیوه ګوند خبر خپور شو.

په پاکستان ایران کی دتنظیمونولړی وغځیده اسلامی، ملی اوداسی ډېر نومونه وربوری شول، وحدتونه، اتحادونه، جوړ شول ړنګ شول او نوی زیږونی یی پرینبودی.

روسی لښکری را غلی ووتلی- مجاهدین وایی موږ یی مقابله وکړه وموشړل؛ ډاکتر نجیب الله داویاړ خپل ګاڼه چی دپلوماسی یی دومره بریالی وخته چی دروسی لښکرو وتلو ته یی مخه ورکړه، کارمل هم داسی یوه ادعا لری، حامد علمی ته یی په حیرتان کی په سپین سترګی داغوره کړی وه چی روسی پوځونه دده درول له برکته ووتل، ځکه خوله واکه لری شو، خو دبرباد یو اوتباهیو دمسوول په توګه په هیڅا ګوته کینښودل شوه پیراو ملامت رامنځ ته نه شو ګردسپین بازان راووتل.

دغسی دډاکتر نجیب الله رژیم هم نسکور شو، خو زموږ هیلی پسی غوړیدی: چی رژیم نسکور شی، چی روسی لښکری ووځی، چی دډاکتر نجیب رژیم دړی وړی شی چی مجاهدین واکمن شی داټول وشول مجاهدین واک ته ورسیدل ټوپکیان شول دنجات پرښتی اوداستاد ربانی په‌وینا خو دجوشه غورځنګ (طالبان) را غلل ترهګر شول تردی چی دآزادی او دموکراسی پاټه را واوښته له هتلر اوستالین راواخله تر صدام اوقذافی هیڅا ددکتاتوری شعار اودعوا نه ده پورته کړی بیا نو دیکتاتوری له کومه شوه؟

وایی چی یو هیواد وال کوم ټوپکمار واهه ډباوه - ده دخلاصون لپاره هیڅ لاس پښی نه اچول همدایوه خبره یی کوله: پردی خوله می وهه داخوله راماته کړه.

دټوپکی ورته پام شو، لاس یی ونیو دخولی ماتولو راز یی تری وپوښت؟ ویل یی خوله خو ځکه ماته غواړم چی پر همدی خوله می پنځه وخته ستاسی دبری دوعاګانی کولی دغسی خوله ماته‌ښه ده.

موږ همداسی هیلی اودوعاګان لرلی خوداچی رژیم نسکور شی. چی روسان ووځی بیا به څه کوو، هغی ته مو پام نه‌وو؛ دی ته مو دچمتووالی اړین نه و بللی هرڅه موداحساساتو اوجذباتو په څپو کی ځوابول اودهیلو اوامیدونو په خوړو کی مورا نغښتل، اخوا نیانو ټینګ واهه، موږ چی روسانو ته‌ماته ورکولای شو، نظام اوحکومت هم چلولای شو. جهاد موږ کړی، قربانی موږ ورکړی حکومت جوړول زموږ حق دی.

په داسی حال کی چی حکومت په جهاد کولو دچا حق نشی کیدای- لکه یو څوک چی ووایی ما لمونځ کړی نو پیسی اوشته هم باید زه ولرم؛ خو وخت اوحالاتو داثابته کړه چی دمجاهدینو مشرانو چی ددوی په وینا روسانو ته یی ماته ورکړی وه ونشوای کولای حکومت وچلوی نه یواځی داچی حکومت یی ونشو کړای بلکی هرڅه یی برباد کړل، په داسی حال کی چی جهاد ملت کاوه، تنظیمونو اومشران یی ایله دولس دسربښندنی دبیی دترلاسه کولو په‌دریغ کی وو.

دغسی چی بیا مو پر سر ددغو مجاهدینو په نوم ددلو، دلګیو اوائتلافو نوقیامت را کوزشو اودطالبی استبداد چاړه مو پر ستونی ښخه شوه، نو دلویی جرګی، پخوا نی پاچا اوداسی نوری هیلی اوامیدونه مو په‌زړونو کی وغوړیدل.

زموږ ټوله هڅه داوه چی پر هغه اودغه لوریی لویه جرګه ومنو، ښاغلی ربانی نه منله، ځکه خویی دحل وعقد په نوم دخلکو په سترګوکی خاوری واچولی، استاد سیاف ورته عقد وحل نوم ورکړ خو چی هر شی وه دریړی داواری پرځای یی حالات نور هم خونړی کړل.

ښه ! که ښاغلی ربانی پر هغه حل وعقد یا عقد وحل دلویی جرګی نوم پوری کړی وای، حالات به سم شوی وو؟

زموږ مشرانو، سیاستوالو په دی ښایی هیڅ فکر وغورنه ؤکړی یایی لږ پام وراړولی وچی که سبا دغه بیلابیل اړخونه لویی جرګی ته غاړه کیږدی یاحالات داسی شی چی دلویی جرګی جوړول شونی کړی، څرنګه لویه جرګه څه ډول جوړه شی؟ او کوم معیارونه خپل کړی شی؟ څرنګه کیدای شی لویه جرګه په واقعیت کی دملت اراده تمثیل کړی کومی اړتیاوی اودکار طریقه په پام کی ونیول شی؟

روم چی داضطراری لویی جرګی وړاندیز ېری و تر پا یه نی دهغی بنیه اوتګ لاره ونښو ده یواځی دنامه تر کچی دلویی جرګی خبره کیده له لویی جرګی سره داضطرار ټکی یوه ستونزه دارا پور ته کوی چی په دی اړه هره یی غوره او نا انډولی دحالاتو اوشرایطو له مخی داضطرار په تکیه توجیه کړی شی.

اوس چی په عملی توګه دلویی جرګی جوړیدل شونی او ور ګرځیدلی له‌لوری تشی راولاړی ستونزی دلویی جرګی دکار دجریان په مخه کی دی.

که مخکی له‌دی دلویی جرګی دبهیر پر عملی اړخونو او په اوسنیو شرایطو کی دهغی دجوړیدو داستازو دټاکنی ظروف او واقعیتونه په سمه اودقیقه توګه څیړل شوی وای بنایی اوسنی ډیری ګوتنیوی اوابهامات له منځه تللی وای.

دافغانستان دتیرو ودوو لویوجرګو او ولسی او مشرانو جرګو زیاتره غړی ژوندی دی، شونی وه چی دمخه یوه داسی غونډه را بلل شوی وای چی په دی اړیی دخپلو تجربو اوکتنو له مخی یوه نقشه ایستلی وای یوه هسته به رامنځ ته شوی وای له‌صفر نه‌به کار نه پیلیده او دزور او زرولاسونه به‌لنډ شوی وو.

ښاغلی کرزی مطبوعاتو ته‌ویلی: دلویی جرګی دکمیسیون له‌زیاترو غړو سره پیژند ګلوی نلری.

پوښتنه‌داده چی دغه‌زیاتره غړی دچاله خوا دکمیسیون وربلل شوی که ښاغلی کرزی دکمیسیون له ګردو غړو سره پیژند ګلوی نلری چی شو نی هم نه ده، خبرتیا ښایی ولری ده داڅرګنده‌نکړه چی دکمیسیون دغړو له‌ټاکنی وروسته دهغوی دشخصیت تړاو سابقی، تجربی کار پوهنی په اړه یی خبرتیا او معلومات ترلاسه کړی که‌څنګه اوداړه دی که‌یه؟

که پر ملګرو ملتونو ګوته ایښودل کیږی، نو ددغو کسانو نومونه او مواصفات چی دهغو له سخی ور[illegible] سوی له کومو اړخونو اوچاترلاسه کړی دهمدی ملګرو ملتونو له لاسه خو دافغانستان ربره دغه‌برید ته ورسیده چی اوس یی نړی هم اواری ته‌ستړی ده.

له همدی ځا یه ده چی دلویی جرګی په‌اړه دهیلو ترڅنګ اندیښنی اوپوښتنی هم را پورته شوی چی لا دکمیسیون غړی یی هم په څرګند تیا او ځواب کی خاوری له‌ایرو سره ګډوی.

په ځینو سیمو کی دولسوالیو او ورسره استازو

(٦مخ)

لویه جرگه، آخرین امید افغانها!

فیصله کرد به آن عمل می کنیم ولی متأسفانه که هیچ جناح، حزب وگروهی از ملت نمایندگی قاطع کرده نتوانسته وبرخی احزاب وگروه ها تحت همین نام بهره برداری سیاسی کرده وهنوز هم از این طریق درصدد تأمین منافع خویش اند. به همین گونه لویه جرگه که چشم امید افغانها بحیث آخرین امید وارزوبه آن دوخته شده، ادعای تمثیل اراده ورأی ملت را می نماید.

بیائید خطرات وامید ها درراه تدویر لویه جرگه اضطراری رابر شمریم. درست است که یگانه راه امید ومرجع افغانها همین لویه جرگه بوده اما نمی توان از خطرات، مخالفت ها و نارضایتی ها دربرابر آن، چشم پوشی نمود.

درحالیکه روز های محدود برای تدویر لویه جرگه باقی مانده، افغانها انتظار دارند که مسؤولان کمیسیون لویه جرگه وادارۀ مؤقت از دقت کامل کار گرفته وزمینه نماینده گی اصیل افغانها درجرگه رافراهم نمایند،

از یکسو پروسه انتخابات نماینده گان درولسوالی ها وولایات وخارج از کشور برای لویه جرگه ادامه دارد واز سوی دیگر عدم قناعت مردم مسؤولیت دست اندر کاران لویه جرگه وادارۀ مؤقت راخطیر ترساخته است.

ازجمله مهاجرین، کوچی ها وزنان ملاحظاتی داشته ومی گویند تعداد نماینده گانی که از بین این قشر انتخاب یا انتصاب شده، کافی نمی باشند باید برای آنها کرسی های بیشتر داده شود تا از مردم خویش نماینـ ـنی بهترنموده باشند.

تاجایی که به ادارۀ مؤقت مرتبط است، این اداره اخیراً طی صدور اعلامیه ای گفته است که کمیسیون لویه جرگه مستقل بوده وسعی دارد که نماینده گان اصیل ملت رابه لویه جرگه معرفی بدارد. دراعلامیه آمده است که هیچ کسی حق ندارد مردم را از طریق تخویف، تهدید وتوسل به زور به رأی دهی مجبور گرداند که درچنین صورتی تحت تعقیب ومؤاخذه قانونی قرار خواهد گرفت.

از جانب دیگر محمد اسماعیل قاسمیار رئیس ومحمد طاهر بورگی معاون کمیسیون لویه جرگه می گویند که نتایج انتخابات نمایندگان به لویه جرگه موفقیت آمیز بوده ونقش تمامی اقشار اقوام وملیت ها درنظر گرفته شده است.

اما برخی از صاحب نظران افغان از طریق مصاحبه های شان بامنابع خبری بین المللی می گویند که مشکلات زیادی درراه لویه جرگه وجود دارد. آنها نارضایتی کوچی ها زنان ومهاجرین را یکی از جمله این مشاکل عنوان می کنند از جانب دیگرتزئید ولسوالی ها درشمال کشور یکی از مشکلات عمده لویه جرگه می باشد اخیراً یک روز نامه انگلیسی زبان پاکستانی نوشت که استاد ربانی یکصد علاقه داری را به ولسوالی ها طی حاکمیتش ارتقا داده است که این امر عدم تعادل نفوس در لویه جرگه را بمیان آورده است.

وبرعکس برخی ولسوالی ها درجنوب کشور وجود دارند که حذف شده وواحد های اداری تقلیل یافته اند که این گونه تحولات منجر به اختلافات درمورد انتخاب نماینده گان به تناسب نفوس به لویه جرگه گردیده است.

بهرصورت با وصفی که هیچ امری درافغانستان مبرا از مشکلات وبحران ها نیست اما نظر به اینکه تمامی راه ها آزموده شده واکنون لویه جرگه یگانه گره گشای بحران کشور دانسته می شود واگر کوچکترین اشتباه ویافریب دربرابر ملت از این طریق صورت بگیرد، افغانها وافغانستان بهای بسیار سنگین را خواهند پرداخ ... رکشور به سوی جنگ ها وناآرامی های جدید خطرناک سوق داده خواهد شد.

بهتر است کسانیکه درلویه جرگه نفوذ دارند وهمواره رأی ملت را محترم می شمارند و می گویند که ما به ارادۀ ملت تسلیم هستیم ،واقعاً به اراده وآرزوهای پاک افغانها مظلوم وجنگزده ارج گذاشته ومسؤولیت اسلامی، وطنی، ملی و مردمی خود را بوجه احسن ولازم ایفا نمایند تا کشور عزیز ما بعداز این ازهمه تشنجات ومصایب رهایی و درقطار کشور های بیشرفته جهان قرار بگیرد.

درتعیین سرنوشت وطن لویه جرگه اهمیت بیشتر دارد

خبرنگار اراده گزارش میدهد : دراین محفل بعداز تلاوت آیات چنداز کلام الله مجید، استاد محمد خلیل، قاضی محمد حکیم، بناغلی طوفان، استاد صدیق پاچا، تحسین الله تحسین، سخیداد حقجو، قاضی محمود الحسن جاهد، استادنجابی، پیر فضل الله، محمد ملنگ مسلمیار و غلام حضرت شاکر باالنوبه روی اهمیت وارزش لویه جرگه، طرزالعمل وکار کمیسیون لویه جرگه روشنی انداخته اظهارداشتند که متاسفانه عده یی ازافغانها از پذیرش برادران افغانستان شانه خالی می کنند حال آنکه باید مخالفین قانع ساخته شده واشتباهات گذشته تکرار نگردد .بخصوص که اکنون که مسأله سرنوشت مردم ومیهن ما مطرح است .لویه جرگه اضطراری اهمیت خاصی دارد ولی بااستفاده از مقام لویه جرگه نباید گروپ بازی هاادامه یابد. علما وباشندگان کمپها از کار کمیسیون لویه جرگه رضایت ندارد باید به شکایات وتقاضا های آنها رسیده گی شود.

مواصفات اعضا ورئیس آینده دولت تشریح نشده، سهم مهاجرین درپاکستان قناعت بخش نیست فیصله کنون تمسخر آمیز است اعضا کمیسیون اکثراً تابعیت کشورهای دیگر دارند خبرمی افزاید طی این محفل اشتراک کننده گان اخطار کردند درصورتیکه حقوق اعاده نشود بااین لویه جرگه مقاطعه خواهند کرد

کار این جلسه توسط بناغلی نصیر احمد حادث رئیس اتحادیه اسلامی نویسنده گان افغانستان ارزیابی شد وباقرائت دعائیه توسط قاری مؤمن بپا یان رسید.

دلوئی جرگی په اړه: دهیلو ترڅنګ اندیښنی اوپوښتنی

دشمیر زیاتوب او په ځینو نورو کی ددغه شمیری کمښت دهماغه ربړی زیږنده دچی مخکی مو دهغی یادونه وکړه همدغی تشی اوکمزوری دواک وځواک کړیو ته دامخه پرانیستی چی په یوه نه یوه بڼه خپلی خوښی او ناخوښی ته ځای ومومی، شکونه اوبی باوری را منځ ته کړی.

له بده بخته زموږ ځیرونکو هم یواځی دلویی جرگی پر تاریخی اولرغونی اړخ ځیرنی کړی او درول او مشروعیت په اړه یی پر تحقیق زور اچولی.

په بدخشان، تخار، هرات کی دولسوالیو اواستازو دشمیرډیر ښت، په داسی حال کی چی په پکتیا، خوست، کندهار ننگرهار اوځینو نورو کی دولسوالیو اواستازو شمیر لږ شوی دلویی جرگی پر روانه پروسه، رول او لاس نه راوړلو په اړه مغشوشتیا را منځ ته کوی له دی سره دکو چیانو په اړه دلویی جرگی دکمیسیون پریکړه پر یوبل څرگند حقیقت خاوری اړولی بنا یی دکمیسیون دغه ځواب څوک قانع نشی کړای چی دولسی جرگی د ۱۳ دوری په پرتله یی د وی ته په لویه جرگه کی ډیری څوکی ورکړی دی له دی سره کمیسیون یوداسی بیسابقی گام پورته کړی چی دکوچیانو دپیژندنی په اړه هیڅکله هم نه ورا مخی ته شوی معنا داچی داسی سیمو ته یی هم دکوچیانو سهمیه ورکړی چی په دی لیکه کی نشی را تلای په یوه اوبل نامه دځینو مؤسسو یا پوهنتونو باندی لورول شوی څوکی پر ځای پرېږده یو بل ټکی چی څوکیو په اړه ماته حیرانوونکی ښکاری هغه دروڼ اندو لپاره دپنځو څوکیو ځانگړنه ده دشپاړلسو او ولسو پوهنتونو نونو اوداسی دلیکوالو، شاعرانو، ژورنالستانو، هنرمندانو یا اعتباره شخصیتونو له استازو پرته د روڼ اندو، تعریف او تو پیر سړی ته حیرانوونکی بریښی دهیواد دسیاسی اوپوځی ربړو داداری لپاره لویه جرگه اوپخوانی پاچا دواړه غبرگ اوتر ډیره دگډ محور په توگه پیژندل کیږی دلته پوښتنه داده چی لویه جرگه اوپخوانی پاچا څرنگه دومره کلک سره غوټه شوی لویه جرگه ولی تر چا که هغه پخوا نی پاچا هم وی وتړل شی لویه جرگه خپل رول اوځای لری اوپخوانی پاچا خپل. هرڅنگه چی ده دادی لویه جرگه جوړیږی اوپخوانی پاچا هیواد ته ستون شوی خو هیواد ته یی له راستنیدو وروسته هم خپل پلان اوپروگرام هغسی نه دی څرگند کړی چی دخلکو هیله او تلوسه گټل کیږی.

دوی په وار وار یواځی همدایوه خبره کړی چی دولس ارادی ته درناوی لری هیله من دی پاتی ژوند پخپل هیواد کی دوطنوالو په څنگ کی تیر کړی، دکوم مقام غوښتونکی نه دی، خو که ملت تری دهر خدمت غوښتنه وکړی چمتو دی دی ته ورته خبره بناغلی ربانی هم کړی.

بناغلی ربانی ویلی! که ملت له ما وغواړی چی دحکومت دروندبار او مسوولیت ته اوږی ورکړم حاضریم، معنا داچی زه خویی نه غواړم خوله دی خدای وهلی ولس سره به څه کوی چی سړی په کارنه پرېږدی.

سړی ته داسی ښکاری چی د حکومت درانه بار او مسوولیت به داستاد ملا بوټه ماته کړی وی که له چا سره دغسی کومه پوښتنه وی بنا یی استاد سملاسی ځواب کړی چی دغه بار او مسوولیت له څلوېښتو کلونو زیاته موده کی د پخوا نی پاچا ملاکړه نکړه په دی څوکلونو کی به یی څرنگه دده ملاماته کړی وی.

که استاد هر څو خپله ملاماته نه بولی خو دملت ملایی بند په بند ماته کړه چی اوس هم په پښو سم نشی دریدای.

اوس چی اعلیحضرت په هیواد کی دی، سره له دی چی په دی اړه دغه اورد ځنډ او انتظار دتاءمل اوپوښتنی وړبلل کیږی، څرنگه کیدای شی په عمل کی دواقعی محور په توگه خپل اودلویی جرگی رول مثبت، فعال اوجوړوونکی وساتلای شی.

تراوسه خو ولس دلویی جرگی او پخوانی پاچا دانتظار په هوس او تلوخپل زخمونه تکورول، خو اوس ددی وخت دی چی پر دغو تپونو درملی پټی کینبودل شی اوروغ شی.

اعلیحضرت به یواځی لویه جرگه پرانیزی که به کوم بل اغیز من رول هم پر غاړه اخلی پخپل هیواد کی دپخوا نی پاچا او سیدل دده شخصی مسأله ده معنا داچی له اوږدو بدمرغیو او هغو هیلو چی ملت په ده پوری تړلی بیا هم دامسوولیت دملت پر اوږو وراچوی.

ولس پخوا هم ده ته دعمر دی ډیر شه دوعاگانی کړی دافغانستان په اساسی قانون کی غیر مسوول او واجب الاحترام گڼل شوی اوله دوو لسیزو زیات ورته خلکو دمشر تابه اوزعامت سترگی نیولی دی.

په تولیزه توگه زموږ یوه کمزوری چی بنا یی له زیاتی خوشباوری یا درنو نهیلیو را پورته شوی وی داده چی موږ کله له حده زیات باور اوکله هم له اندازی زیا تی بی باوری سره مخامخیږو زموږ هیلی اوتوقعات دومره شی چی دوخت او ظروفو له زغم لوړ خیژی په بله وینا موږ هر څه او ټول ارمانونه تریوه ټکی پوری تړو او چی کله دخنډو ځنډوله ستونزو سره مخامخ شو داواری لپاره یی بل لاره اولوری نه مومو.

سړی پوهیږی چی پخوا نی پاچا هغه ستونزه اوځنډله منځه نه دی وړی چی تر اوسه یی هم ددوی اوخلکو ترمنځ داړیکو کانال تړلی.

هغه سیمی چی په عنعنوی توگه دپخوا نی پاچا دننگی او ملاتړ سرچینه گڼل کیږی، لکه پکتیا، خوست، وردگ له ناکراریو سره مخامخ دی.

په واک کی تر ټولو برلوریو خپل دادریځ نه دی پټ کړی کوم چی هغه له پخوا یی تکراروی:«هغه څوک چی دهیواد له پر مختیاوو لیری پاتی شوی دلویی جرگی له لاری دپاکنی اوزعامت حق نلری» همدغه لوری کابل ته دپخوا نی پا چا د ستنیدو پر مهال دپښتنو ځینی مخور پرینښودل چی دهر کلی لپاره هوایی ډگر ته لاړ ومومی، له دی سره دافغا نیو دارځښت اوبیی دغسی ناڅا پی لوېدل دلویی جرگی په پروسه کی دپیسو له بادیدو اودپخوانی پاچا دستنیدو بی ارځښته کولو، دحیرانی ځای دادی چی دغسی هڅی دهغو اړخو نه خوا روانی دی چی ددسمبر له یوولسمی وروسته ورسره روم په ډیر اخلاص د نصف لی ونصف لک تړون لاسلیک اوبیا لنډ مهاله اداری ته دهغوی دخوښی اوذوق ځیری معرفی کړی، چی عملاً یی په واک کی دهغوی پله نوره هم درنه کړه.

په دی اړه دپخوا نی پا چا پر نیت اواخلاص کی دشک هیڅ ځای نه لیدل کیږی، دی دخپل نیت اواخلاص له مخی داگنی چی په روانه پروسه کی به له غیبه داسی خیراو برکت رامنځ ته شی چی په تاوجنو حالاتو به سړی اوبه تویی کړی، خودگاونډیو هیوادونو اوکورنیو معارضو اړخونو اوله ټولو زیات دپخوا نی پا چا په شاوخوا کی دراغونډو ځیروشخصی گټو اواهدافو په بریوکیو کی دمنزل په لور سفر الکه څنگه چی په تشو جذباتو او اوربنو احساساتو بشپړ نشو یواځی دهیلو او توقعاتو په لرلو هم سرته نشی رسیدلی بنا یی دولس انتظار اوهیلی له دی ډیری زیاتی وی چی پخوا نی پا چا یی فکر کونی اوهغه یواځی هیواد ته په ستنیدو یادلویی جرگی دلوموړنی غونډی دپرانیستی له مخی ترسره شوی گڼی، وخت له اندازی زیات احتیاط او مصلحتونو ته نشی تم کیدای.

رحمابابا وایی:

کل وسواس له احتیاطه پیدا کیږی
زه له ډیری هوښیاری نه لیونی شوم

ACKU

مسئلهٔ دریای کنر وآب های . . .

شاغلی نورالبشر نوید که از کالم نویسان مشهور روز نامهٔ وحدت چاپ پاکستان که کالم های او همیشه تحت عنوان (ماته غورشه)نشر می شود چنین اظهار نظر می کند: وحدت ۲۱می ۲۰۰۲ « دو رسک په مقام کله چه زه په دغه ډیم(=بند) کی ملازم وم نوزما ډیوتی (=وظیفه) به دډیم په ریسپشن(= شعبهٔ تشریفات وپذیرائی) کی وه او دډیم میلمنو په اولنی سلام په ما اچولو زه چه کله کله بره دډیم پل ته وختم نوهلته به کله ناکله دلو گر غتی غتی جالی (که آنرا درافغانستان تل هم گویند) دمحکمهٔ ځنګلات (= ریاست جنگلات) په نگرانی کی را تلی او ما به هغوی سره خبری کولی: دکوم ځای نه را غلی ؟ کله را غلی ؟ دالرگی دکوم ځائی راځی؟ داوبه د کوم ځائی دی؟

ددی سوالونو ځواب (کابل) وو داهر څه دکابل وو اودلته پاکستان ته را تلل. . . »

شاغلی رحیم الله یوسفزی یکی از ژور نالستان پښتون صوبهٔ سرحد وکالم نویس روزنامهٔ مشهور The News پاکستان طی مصاحبه ایکه اخیراً باشاغلی پروفیسر رسول امین وزیر دانشمند معارف افغانستان هنگام برگشتش از سفرجا پان وآستریلیا در روز نامهٔ مذکور کرده است جنین اظهار نظر می کند . چنانچه بصورت کنده و پا شان در برخی از نشرات پاکستانی به نظر می خورد برخی از مامورین این والا از اعمار بندی چند بردریای کنر اظهار تشویش کرده وبه این عقیده اند که اعمار آن بند ورسک را خشک خواهد کرد تشویش بیشتری که دراین مورد اظهار می شود آنست که هندوستان انجام این پروژه رابردوش گرفته است.

شاغلی یوسفزی بعداً اظهار می دارد که هنگام اعمار بندورسک در اواسط دهه ۱۹۵۰ اختلافی بوجود آمد وحکومت کابل اعتراض نمود که اعمار بندورسک بالای دریای کابل منافع افغانستان را درآینده متضرر می سازد. مجبور هستیم دراینجا بادرنظر داشت مطالب فوق روی نکته‌ای چند روشنی اندازیم.

اولاً بطور مثال که امروز یا فردا افغانستان روی دریا های دیگر خود که به دریای کابل می ریزند وخود دریای کابل، بند های دیگری بسازد چه بند های درونته وسروبی عمر خود را خورده اند که پاکستان حق نخواهد داشت درآن موارد اصولاً اعتراض کند چه دردوران شاهی یک بند درحصهٔ (وره گلهٔ) سیاه کوه وازطریق آن دره برای ابادانی دشت های بزرگ سرخرود وبند دیگری درحصهٔ (سرخکان) برای آبیاری قسمت از دشت های بایر لغمان نیز داخل پلان بود همچنان بند های دیگری پا ئین تر از بند سروبی هم مدنظر بوده است.

ثانیاً چون اینک دراعمار این بند پای کشور هند هم در میان است باید برای حفظ ماتقدم خرابکاری های احتمالي دراعمار این بند ها نیز فکری کرده آید چه بیا د داریم که هنگام قیام ملی ما علیه عساکر شوروی باری چند اقداماتی برای تخریب بند های سروبی ودرونته هم صورت گرفت که خوشبختانه دراثر اقدمات (افراد عادی) ویا سرپیچی این افراد رشید ووطندوست ازاوامر برخی از قومندانان شان عملی شده نتوانست أین حکایات وروایات هنوز هم زنده بوده وفراموش نشده است.

ثالثاً فیصلهٔ آخری دراین مورد وموارد شبیه آن از اختیارات حکومت مؤقت ورجال محترم مشمول آن نیست بلکه نسبت به اهمیت ملی وحیاتی ای که دارد به پارلمان آیندهٔ منتخب وحتی به لویه جرگه های بعدی تعلق می گیرد . والسلام

یک مژده . . .

٦-از سویدن	۲ نفر.
۷-ازدنمارک	۱ نفر.
۸ . ازماسکو	۱ نفر.
۹-از سویس	۱ نفر.
۱۰-از آلمان	۲۰ نفر.

ازنهاد های فرهنگی به شمول ، مجله ها ، جراید ، تلویزیون ورادیو ها که تا این دم برای مضویت دستخط وامضاء کرده اند به (۱۵) بنیاد و مؤسسه فرهنگی بالغ می شود.

اینک خوشوقتیم که ما کار کنان دونشریهٔ ذیل:

۱ - از هفته نامهٔ « اراده » شاغلی میاگل آروال معاون وشاغلی ظهور افغان سکرتر مسؤل واینجانب عتیق الله پژواک مدیر مشول جریدهٔ متذکره که یکی از نشرات افغان نشراتی مرکزاست.

۲ - واز جریدهٔ ۱۵ روزهٔ تفاهم شاغلی فیض محمد نایاب معاون ومرتب، شاغلی مراد سنگر مل زمان زوی گزارشگر وشاغلی هیله من غزنوی وکاتب این سطور مدیر مسؤل این جریده که ارگان نشراتی شورای تفاهم ووحدت ملی افغانستان بوده واز طرف شاغلی حاجی حیات الله رئیس سابق این شوری تأسیس گردیده است نیز به امضا کنند گان این فهرست می افزائیم وامیدواریم برادران دیگر ماهم اگر مایل به عضویت این انجمن باشند با استفاده از آدرس های پستی وایمیل های این جراید ،نام های خود را بما بفرستند.

ناگفته نماند که ما رادراین مورد پیشنهادات ونظریات دیگر هم هست که بعداً ارایه خواهد شد.

دریا یان موفقیت این انجمن نوزاد را آرزو مندیم بادعا ووعدهٔ هر گونه همکاری ممکن ومیسر.

لویه جرگه اضطراری!

درتشکیلات ولایت غزنی شامل بود.

وردگ	۹	۲٤	۱۳۵۵: میدان شهر، حصهٔ اول بهسود، مرکز بهسود ، سید آباد، چک وردگ.
نورستان	۸	۱۲	۱۳۵۵: بحیث ولایت وجود نداشت؛ درتشکیلات ولایت ننگرهار شامل بود.
خوست	۱۲	۲۰	۱۳۵۵: بحیث ولایت وجود نداشت، درتشکیلات ولایت پکتیا شامل بود.
ارزگان	۱۰	۲۳	۱۳۵۵: مرکز ولایت ،ارغنداب، شبنکی، جلدک، دایه ، چرپان ، نمایندهٔ کوچیان، شاه جوی.

۱۵ ولایت ۱۷۵ ولسوالی ۴۰۹ وکیل

حد وسطی ۲،۳ وکیل از هر ولسوالی

تبصره: درجدول فوق بچند نمونهٔ ذیل توجه فرمائید:

۱) برای ولایت غزنی ۱۷ ولسوالی و ٤۷ وکیل تعیین شده که بقرار معیار فوق نفوس این ولایت باید (٤۷ در ۲۵هزار=) یک ملیون ویکصد وهفتاد وپنج هزار نفر باشد.

۲) برای ولایت قندهار ۱۳ ولسوالی و ٤٦ وکیل تعیین شده که بقرار معیار فوق نفوس این ولایت باید کمتر از ولایت غزنی یعنی(٤٦در ۲۵=) یک ملیون ویکصد وپنجاه هزار نفر باشد که غیر قابل باور میباشد.

۳) برای ولایت هلمند ۱۳ ولسوالی و ٤۰ وکیل تعیین شده که بقرار معیار فوق نفوس این ولایت باید(٤۰ در ۲۵ =) یک ملیون نفر باشد که غیر قابل باور میباشد.

٤) برای ۱۵ ولایت فوق الذکر بطور مجموعی ٤۰۹ وکیل تعیین شده که بقرار معیار کمیسیون مذکور نفوس این ۱۵ ولایت باید (٤۹ در ۲۵ هزار=) ده ملیون ودوصد وبیست وپنجهزار باشد، هر گاه این عدد را با ۰۰۰ر۲۷۵ ر۱٦ ملیون نفوس ۱۷ ولایت غیر پشتون مقایسه کنیم، ۱۵ ولایت پشتوزبان اند کی بیشتر از شش ملیون نفر نفوس دارند. بعبارت دیگر نفوس ۱۷ ولایت غیر پشتون حدود دوبرابر نفوس ۱۵ ولایت پشتون نشین تخمین شده واین عدد مطابق بادعای کمیسیون موجوده است که گویا نفوس کل اقوام پشتون حدود ۳۸ فیصد نفوس کشور میباشد این تناسب در هردو صورت، یعنی تعداد نفوس و تعداد نماینده، بوضاحت دیده میشود:

عدد ۰۰۰ر ۲۲۵ ر ۱۰ ملیون (٦ر۳۸) فیصد نفوس پشتوزبان) دربرابر ۰۰۰ر۲۷۵ ر ۱٦ ملیون (٤ر۱٦ فیصد نفوس غیر پشتون) ، نسبت تقریباً یک بر سوم را نشان میدهد. عدد ٤۰۹ وکیل ۱۵ ولایت پشتون نشین ٦ر۳۸ فیصد دربرابر ٦۵۱ وکیل ولایات غیر پشتون ٤ر ٦۱ فیصد نسبت تقریبا یک برسوم را نشان میدهد.

درحالیکه باساس تمام احصائیه های رسمی نفوس پشتونها حدود ۵۵ فیصد کل نفوس کشور میباشد.

درمورد چگونگی انتخاب نمایند گان ولایات تجویز کمیسیون جدید ازینقرار است که هر حاکم یا ولسوال حدود سی یا چهل نفر انتخاب وآنها را مامور سازد تا ازبین خود دو یاسه نفر وکیل انتخاب کنند. نکتهٔ باریک درینجا اینست که ولسوالهای جدید یاازطرف وزارت داخله مقرر شده یا از طرف جنگ سالارهائیکه بر ولایات شمال ، هرات، قندهار ،ننگرهار وبامیان امارت میکنند .پس نتیجهٔ چنین انتخابات فرمایشی که کمیسیون نظارت آن تحت رهنمائی (...) قرار دارد، قبلاً معلوم است!!!

تعداد مجموعی وکلائیکه کمیسیون جدید مستقل برای لویه جرگهٔ خود تعیین کرده است ۱٤۹۷ نفر میباشد که از آنجمله طوریکه در دو جدول بالا دیدیم ۱۰٦۰ نفر از ۳۸۰ ولسوالیهای ۲۲ ولایت نمایند گی میکنند؛ تعداد ٤۳۷ نفر وکیل دیگر قرار ذیل تعیین شده اند:

۱-۱٦۰ نفر نماینده از طبقهٔ زنان کشور: ما ازسهم بزرگی که بزنان کشور داده شده خوش وراضی هستیم. این تعداد بقرار معیار کمیسیون برای ۲۵ هزار نفوس یکنفر نماینده) ازچهار ملیون نفوس نماینده گی میکند وباید ۷۰ فیصد آن که ۱۱۰ نفر میشود بالای ۳۲ ولایت کشور تقسیم شود که بطور حدوسطی فی ولایت چهار نفر زن میرسد . و ۳۰ فیصد متباقی آن که ۵۰ نفر زن میشود بالای زنان روشنفکر افغان درخارج افغانستان تقسیم شود . اما از آنجائیکه این خانم ها هر کدام درلویه جرگه واجد یک رای میباشند، پیشگوئی ما از ینقرار است که اکثریت مطلق زنان را از جملهٔ گروهها واقشاری انتخاب خواهد کرد که برای زعامت وریاست جمهوری دایم العمرکسی رای بدهند وما یقین داریم که سهم زن پشتون درین جمله بسیار ناچیز خواهد بود.

۲-۲۷ نفر کوچی: همه خبر دارند که نفوس کوچی افغانستان در دورهٔ اشغال شوروی اکثر ازبین رفت زیرا روسها چراگاه های کشور را تخریب کردند در دورهٔ جنگهای داخلی وحکومات تنظیمی، حزب وحدت وشورای نظار چراگاهای کوچی ها را تخریب ومانع حرکت وسکونت کوچی های پشتون در سطوح مرتفع مرکزی وشمالی شدند .لهذا ما نمیدانیم این ۲۷ نفر وکیل را (که بقرار معیار کمیسیون نمایند گی از ٦۷۵ هزار نفوس میکند) از کجا وبچه طریق پیدا خواهد کرد ؟ از آنجائیکه انتخاب وکلای کوچی بدست حکومت مؤقت است، ازین هم برای مقاصد لویه جرگه استفاده خواهد شد.

۳-٦ نفر از خانواده های بیخانه وبیخانمان. تعریف این کتگوری جنبهٔ سیاسی دارد، زیرا اکثر مردم ما بیخانه وبیخانمان میباشند شما خواهید دید که این شش نفر هم از طرف کمیسیون لویه جرگه برای مقاصد لویه جرگه تعیین خواهد شد.

٤-۷۰ نفر برای مهاجرین ایران وپاکستان: بقرار معیاریکه کمیسیون موجود تثبیت کرده، یعنی از هر ۲۵ هزار یک نمایندهٔ ، ودرصورتیکه نفوس افغانها مهاجر درپاکستان حدود دوملیون ودرایران حدود یکنیم ملیون تخمین شده است، پس باید برای مهاجرین پاکستان ۸۰ وکیل وبرای مهاجرین ایران ٦۰ نفر تخصیص میبافت. اگر قرار باشد که ازجملهٔ تخصیصهٔ ۷۰ نفر ٤۰ نفر بپاکستان و ۳۰ نفر بایران داده شود، درهردو صورت غیر عادلانه میباشد قرار مسموع مهاجرین پاکستان که اکثر پشتوزبان میباشند وحقوق آنها قصدا تلف شده شکایات وعدم رضائیت خود را با ین تقسیمات تبعیض آمیز اظهار کرده وشاید از اشتراک درلویه جرگه منصرف شوند.

۵-۳۰ نفر نماینده از مهاجرین افغان درسایر کشور ها: اگر باساس معیار خود کمیسیون عملی شود، برای امریکا که حدود ۲۰۰ هزار نفر مهاجر افغان دارد باید ۸ وکیل اختصاص یابد، وهم شرایط انتخاب وکلا باید توضیح گردد مردم انتظار دارندببینند حکومت درین مورد چطور عمل میکند.

قرار مسموع کمیسیون نظارت برتعیین اعضای لویه جرگه قبلاً اعضای کشور های اروپا وامریکا را تعیین کرده است.

٦-۱۱٤ نفر از سازمانهای علمی، اجتماعی وفرهنگی: این کتگوری نیزجنبه سیاسی دارد زیرا تشخیص این سازمانها وانتخاب اشخاص از بین آنها (درست مانند کمیسیون ۲۱ نفره باصلاحیت ملل متحد) توسط حکومت صورت میگیرد. به کمیسیون نظارت صلاحیت تعیین این ۱۱٤ نفر داده شده که طبعاً برای مقاصد لویه جرگه کسانی تعیین خواهند شد که برای دوام حکومت ...... رای بدهند.

۷-۲٦ نفر علمای دینی وشخیت های معتبر: این کتگوری را آقای ربانی قبلاً تعیین کرده است.

۸-٤ نفر هندووسکهـ . قرار مسموع یکنفر صراف که بانکنوتهای آقایان (...) را تسعیر میکرده قبلا تعیین شده است.

این بود تقسیمات ۱٤۹۷ نفر وکلای لویه جرگهٔ وقرار مسموع مهاجرین پاکستان وایران در مورد تخصیصیه غیر عادلانهٔ کمیسیون اعتراض واحتجاج کرده اند صداهای ازامریکا وکشور های اروپائی نیز بالا شده است. لهذا امکان دارد درحدود ۵۰ نفر دیگر نیز از کیسهٔ خلیفه اضافه شود.

نقطه قابل تشویش اینست که درحالیکه برای لویه جرگهٔ عادی دوره شاهی ٤۵۲ نفر وبرای لویه جرگه عادی دورهٔ جمهوری ۵٦۲ نفر احضار شده بودند، برای لویه جرگهٔ اضطراری (بملاحظهٔ مفهوم اضطرار) باید نیم تعداد لویه جرگه های عادی یعنی بین ۲۵۰ تا ۳۰۰ احضار میشد، اما برای لویه جرگهٔ ...... زاید از ۱۵۰۰ نفر یعنی سه صد فیصد لویه جرگه های عادی نفر درنظر گرفته شده است پس برای لویه جرگه عادی ایکه در پا یان دوسال دورهٔ حکومت انتقالی تشکیل میشود، شاید حدود ۵۰۰۰ نفر احضار کنند!؟

مابهمه افغانها نیکه بحق وعدالت وشرافت اعتقاد دارند ویا تبعیض وساخته کاری وحق تلفی درتضاد قرار داشته ودر برابر تاریخ ومردم افغانستان احساس مسئولیت مینمایند، سفارش مینمائیم دربارهٔ اشتراک خود درین لویه جرگه باساس ارقام وتوضیحات بالا دوباره تعمق وتجدید نظر فرمایند، بنظر ما این لویه جرگه لکه بسیار منحوس وسیاهی برصفحهٔ تاریخ افغانستان میگذارد وهرگاه عدالت ویک حکومت ملی برقرار گردد این موضوع قابل باز خواست شمرده میشود فاعتبرو یا اولی الابصار، با عرض حرمت ودوام صداقت.

ACKU

مردم چی می گویند!

می گویند:

اخیراً جلسه سری وبااهمیتی به اشتراک مقامات عالی رتبه شبکه های استخباراتی امریکا، کانادا وپاکستان دریکی از هوتل های بزرگ شهر پشاور تدویر وطی آن چگونگی جریان کارتدویر لویه جرگه درافغانستان به بررسی گرفته شد دراین نشست که یکعده از افغانهای سرشناس بشمول دوتن ازوزرای اسبق رژیمهای قبلی افغانستان شرکت داشتند جریان کار ونتایج احتمالی لویه جرگه نگران کننده خوانده شده است همچنان طی این جلسه این پیشنهاد هم یاد داشت گردیده است که اگر وضع افغانستان بهبودی حاصل نماید وحالت نور مال دراین کشورحاکم گردد. تطبیق اهداف واستراتیژی های خاص ومشترک سازمان های متذکره رابه مشکلات مواجه خواهد ساخت.

قراراست نشست بعدی این گروپ شام روز سی ویکم ماه می درهمین هوتل انجام پذیرد.

می گویند:

برخورد با تابعیت های چند گانه باید مطابق به قانونی اساسی مرعی الاجرا درافغانستان درتقرر ونصب افراد واشخاص بارسوخ هم قابل تطبیق باشد، این آقایان به پیشگاه ملت خود شانرا افغان خالص وخدمت گذار افغانستان معرفی داشته حلف وفاداری یاد کند وفامیل هایشان را باخود به کشور بیاورند یا اینکه با همان تابعیت هاکه تا اکنون آنرا چون اسناد افتخار به رخ مردمان افغان زمین می کشیدند، شاد وآباد دراطاق جدید شان به زنده گی مرفه ادامه داده و به کار ملت بیچاره افغان کاری نداشته باشند.

می گویند:

واک داران ولایت ننگرهار، بازهم به عادت گذشته وپیروی از خوش خدمتی های رژیم ساقط شده طالبان به آباد ساختن دیوار همسایه از گل وخشت بام خویش پرداخته وآب بند درونته رابه بهانه پاک کاری بند سخاوتمندانه نذر برادر ان حاکم شان دراین سوی خط دیورند نموده اند، تاآنها را از کمبود انرژی برق دراین موسم گر ما نجات بخشند یک مقام مسوول برق در شهر جلال آباد گفت، افغانها مردمان شجاع و حوصله مندی هستند که تاب هرگونه مشکلات رادارند نبودن برق درشهرجلال آباد زنده گی را درآن شهر به هیچ وجه مختل نمی سازد.

می گویند:

عدول از فیصله نامه های بن و مقرره نافذ برای اشتراک کننده گان وانتخاب شونده گان درلویه جرگه اکنون به سرحد چشم سفیدی ودیده درآیی بدون هیچ خم آبروی بروز کرده وبه نمایش گذاشته می شود انتخاب عده یی از جنگ سالاران جهت اشتراک درلویه جرگه درحالیکه آلودگی دست های شان بخون ملت افغان از ثریا هم قابل دید وتشخیص است وبدون درنظر داشت احکام سریع طرزالعمل انتخابات لویه جرگه که کاندیدان درصورت داشتن پست های دولتی باید ازمقامات شان الی ربع اول برج اپریل کناره گیری کنند نمونه انکار ناپذیری از زدوبندها وتلاش برای قلابی جلوه دادن این سنت های پسندیده افغان زمین می باشند

خسرو محیا

غوغای مطبوعاتی ، یک اصل در اثر مندی

البتگین

نقش وسایل ارتباط همگانی، در راستای ایجاد فضای صلح وثبات وباهمی وآبادانی کشور، زمانی بیشترین برجسته گی وسودمندی را کمایی میکند که روی مسأله درخور بحث همه هماهنگ عطف کند، وبه جوانب گوناگون مسأله، چنانیکه خط ومشی نشراتی هر نشریه ایجاب میکند؛ مطابق علاقمندی، تارسیدن به کمال مطلوب به پردازند.

دراین «کندوکاو» وپرداختن یکسره وهمزمان به مسأله اززوایای مختلف «غو غای مطبوعاتی» مفهوم می یابد که از آن دونکتهٔ قابل توجه بارز میگردد: اول اینکه مردم باقرار گرفتن درروشنی بیشتر، ازبرای تصرف حقوق حقه شان راه می افتند.دو، وسایل ارتباط همگانی از حالت آسیب پذیری واتهام برچسپ های جناحی وگروهی وسلیقه وی که «مدعی علیه» به این وسیله می خواهد از تاثیرات حقایق گفته شده، به نشانی خود بکاهد، درامان مانده اثر گذار میشود ونیز شمار بیشتری از مردم درشعاع نشراتی هریک ازاین وسایل به آگاهی های درموضوع طرف علاقه درپیوند به زندگی شان دست می یابند؛ به حیث مثال اظهارات وتاخت آفتاب احمد خان شیر پاو سابق وزیر اعلای صوبه سرحد پاکستان به نشانه یکی از اعضای بلند پایه ادارهٔ مؤقت افغانستان .بیهوده گی رویا روی های مارشال فهیم وجنرال دوستم، درسمت های وزیر ومعاون وزارت دفاع افغانستان درولایات بلخ، سرپل واخیراً قلعه ذال ولایت کندز. پیش آمد نادرست پولیس پاکستان بامهاجران افغان مخصوصاً درشهر های اسلام اباد وراولپندی .ویا هم این روزها پیدا شدن «سروکله» یکتعداد ازافغانان سرخ روی بیرون شده از «انترویو» های یو.ان. اچ.سی.آر. باادعای سهمگیری درپروژه های صلح، حقوق بشر وباز سازی افغانستان .درحالیکه میگوییم ومی نویسیم مقدم همه هموطنان از هرکجای دنیا وازهر نقطهٔ که می آیند به کشور گرامی باد. از کنار این مسأله که نمایش اسناد حاکی از شطارت ومهارت وهمکاری بانظام ها وگروه های متعدد جنگی وضمناً داشتن اندوخته وزاد وراحلهٔ، نخستین شرط های «زودقبول شدن» و «زود رسیدن» به کشور های غربی سوار بر رهوار تیزتک، یو.ان. اچ.سی.آر، بوده است،؛ نیز بی تفاوت بگذریم وتشریک مساعی این آقایان را که آمده اند ومی آیند نه باز در «بازسازی» خود وخانوادهٔ شان که در خارج اند، بلکه درباز سازی افغانستان باور کنیم. به کدام تضمین؟ درحالیکه نورچشمی ها، دربیرون ازکشور حضور دارند وپل های عقبی هم باز است وما در محور چنین شخصیت های بانام ونشان! ساکت وبی خیال بنشینیم که باز از خمیرهٔ ما آشی برای خود تیار کنند وگاهیکه خواستند فارغ البال از دریچه بدر روند. وقتی باور می کنیم صداقت آنان را، ازسنگی که باز از محبت وطن ومردم درسینه می کوبند؛ هرچند که میدانیم:

هیچ صیقل سپید نتوان کرد　　آهنی را که بدگهر باشد

که باخانواده های شان به کشور برگردند، آنچه اسناد ی، که «بود» آنان را درکشوردومی به حیث تبعه تسجیل میکند، آتش زنند و ثابت نمایند که یک تذکره دارند، وآنهم ازافغانستان وبرای افغانستان می اندیشند ودر سردی و گرمی وغم وشادی، دروطن کنار هموطنان باقی می مانند.

وزیر صیب!
خیرات موقبول شه !!

هغه بله ورځ په واشنګتن کی د لنډ مهالی اداری بووزیرصیب یو خبری کنفرانس ته خبری وکړی.

نوموړی وویل چی په حکومت کی موچی نورو ډلو ته څه ونډه ورکړی ده دامو ورسره احسان کړی دی باید زموږ ددی احسان ممنون وی.

وزیرصیب دخپلی خبری دپخلی لپاره استدلال کړی ؤ چی په هیواد کی دوه ډلی وی موږ اوطالبان، طالبان مات شول طبعاً موږ پاتی شو واو دتخت اوبخت په شمول باید هر څه زموږ وی !!

دوزیرصیب خبره په ډیرو بنه نه وه لګیدلی په خپرونو او مجلسونو کی ډیری خبری پری وشوی، خو دوزیرصیب په خبره کی بو تریخ واقعیت شته. دا به دهغه مجبوری وه چی وضاحت یی نه دی کړی خو واقعیت دادی چی دطالب اومتحدی جبهی ډغری اوبیا دطالب را پر څیدل هسی په الفاظو اسانه دی عملاً ډیره ګرانه ده ددومره ستر ویاړ! ګټیل دهر چادوس خبره نه ده وزیرصیب هم چی کومه دعوه کوی پر همدغه بنیادیی کوی دپټیو دروازو ترشا به څومره غونډی شوی وی څومره چنی به وهل شوی وی څومره زاری جیګی به شوی وی آخر دلویو ځواکونو اعتماد خوهسی تش په خبرو نشی ترلاسه کیدای دوی چی د «اعتماد» دغسی درجی ته ورسیدل دانو هسی دخولی خبری نه دی.

یا زه نه وای
یا.... زه!

م. عمران

دهیواد هغه ناخبره حلقی چی دقدرت په دهلیزو نو کی دستومانیو اوسرګردانیو نه خبر نه دی هسی د وزیر صیب په خبره په غوسه شول.

دوی باید په یوه خوله ویلی وای چی وزیر صیب جزاک الله، خیرات دی قبول شه رښتیا چی ډیره لویه قربانی مو ورکړه. پر خپلو ستومانیو اوسرګردانیو ګټلی حکومت مو نور تیار خواره درشریک کړل، جزاک الله، خیرات موقبول !!!

In This Issue

1. I want no Anarchism............Zahir Shah........ Page.1
2. Karzai arrives to Isalamabad... Page.1
3. Approximately 405 Billion Afghani exchangeingPage.1
4. Questions & concerns instead of hopes about L.JPage.1
5. Loya Jirga considered the best way for the fate.Page.1
6. Emergency Loya Jirga... Page.1
7. Loya Jirga, the last desire of the Afghans... Page.1
8. National Loya Jirga... Page.1
9. Await in replacement of rules in Bonn's petitionPage.2
10. Hopes of the Afghans from the up coming L.J Page.2
11. Needs for replacement of Law... Page.2
12. consequence of Konar River & its huge water... Page.3
13. We hope that L. Jirga ends the problems... Page.3
14. The best way... Page.4
15. Dollars, Consciences... Page.4
16. An enormous announcement... Page.5
17. What do people say...? Page.8
18. Media annoyance , A base in effect ness... Page.8
19. Minister, may god accept your charity... Page.8

ERADA: Weekly Independent Fublication
Publisher: Afghan Media Resource Center
Fourder: Haji Sayed Daud
Chief Editor: Atiqullah Pazhwak
Assistant: Mia Gul Arwal Editor: Zuhoor Afghan
Add: House # 2. Canal Bank Road
U.P.O. Box 909 University Town
Peshawar - Pakistan
Tel: (92-91) 854145 Fax: 841785
E-mail Add: amrc@brain.net.pk
Subscription in USA, Europe & Australia 60 US.$
Regional Countries: 30. US. $ Pakistan Rs. 200
AC. USD AC/ No. 01801406 & AC/ Rs. No. 01007039.
Bank Al-Falah Ltd. 6-B. Islamia Road. Peshawar Cantt.
You can remit your donations to the above account No.

اراده
دمقالو په انتخاب کی واکمنه ده. هره مقاله دلیکوال دنظر څرګندونه کوی رارسیدلی مقالی بیرته نه ورکول کیږی دګډون کلنی بیه:
په امریکا کی، اروپا او استرالیا کی: ۶۰ امریکایی ډالر.
دسیمی په هیوادونو کی　۳۰ امریکایی ډالر
په افغانستان کی:　۲۰۰۰۰ افغانی
په پاکستان کی:　۲۰۰ کلداری
دشپږمیاشتو لپاره نیمه بیه دپوستی لګښت داداری په غاړه ده.
دیوی ګڼی بیه: ۳ روپی
A/C USS 01 801406
الفلاح بانک ۶ ب اسلامیه روډ پیښور
دلاس ته راوړلو ځایونه دپیښور ټول اخبار پلورنځی